

16 19.9.2012

KIRKKO & KOTI

Matti Pentikäinen
Kallaveden kirkkoherraksi

→ 4-5

Apua

→ keskiaukeama

AJANKOHTAISTA

Vanhan kirkon myynti edistäisi ekumeniaa

”Kuopiosta tulisi entistä ekumeenisempi kaupunki”, kirkkoherra Aulikki Mäkinen sanoo.

Kuopion seurakuntayhtymä tekee myyntitarjouksen Männistön vanhasta kirkosta tämän kuun aikana. Myyntineuvottelut aloitetaan mikäli katolinen kirkko hyväksyy tarjouksen.

”Hyvä yhteistyö ortodoksien ja vapaiden suuntien kanssa voisi laajeta myös yhteistyöksi katolisen kirkon kanssa”, kirkkoherra **Aulikki Mäkinen** sanoo.

Katolisen hiippakunnan johto ei halunnut tässä vaiheessa ottaa kirkossa tehtäviin mahdollisiin muutoksiin, koska myyntineuvotteluja ei vielä ole aloitettu.

Kuopion seudulla asuu parisataa katolista, mutta kaikki ulkomailta Suomeen muuttaneet katoliset eivät ole kirkon jäsenrekisterissä. Katolisella kirkolla Suomessa on yksi hiippakunta, jonka keskuspaikkana on Helsinki.

Hiippakunnan edustajat kävivät jo aiemmin piispa **Teemu Sipon** johdolla tutustumassa sekä Päivärannan kirkkoon että Inkinlänmäen seurakuntataloon.

Aito ekumenia kunnioittaa toista

”Eikös Männistön seurakunta ole jo riittävästi luopunut kiinteistöistä”, kysyy seurakuntaneuvoston jäsen **Jussi Hakala**.

Tosin Männistön vanhan kirkon myyminen ei hänen mielestään paljoakaan seurakunnan toimintaan vaikuttaisi. ”Kaikki voidaan järjestää Pyhän Johanneksen kirkossa.”

Kansanedustaja **Kimmo Kivelän** mielestä vanhan kirkon myynti loukkaa alueen ihmisiä. ”Tällaisissa tapauksissa pitäisi seurakuntalaisten tunteja kuunnella herkällä korvalla. Monilla kirkkoon liittyy paljon muistoja elämän käännekohdista.”

Seurakuntaneuvoston jäsen **Riitta Huittinen** myöntää, että vanhaa kirkkoa tarvittaisiin. ”Mutta nykyisen säästöbuumin vallitessa pitänee Pyhän Johanneksen kirkon riittää.”

Kirkkoherra Aulikki Mäkisen mukaan osa Vanhan kirkon toiminnoista siirrettäisiin Py-

hän Johanneksen kirkkoon. ”Mahdollisuus on myös vuokrata tiloja.”

Mikäli kauppa toteutuu, Mäkisen tarkoitus on käydä keskustelu kaikkien Vanhassa kirkossa kokoontuvien piirien kanssa siitä, miten toimintaa jatketaan.

Riitta Huittinen ilahtuu mahdollisen myynnin myötä lähenevästä ekumeniasta.

”Toivon yhteisiä tilaisuuksia, jotka paremmin opettavat tuntemaan katolisen kirkon toimintaa.”

Kirkkoherra Mäkisen mukaan aito ekumenia edellyttää toisen erilaisuuden kunnioitusta ja halua tutustua toinen toisiinsa.

”Alkuun yhteistyö tarkoittaisi juuri tutustumista toinen toisiimme.”

LAHJA PYYKÖNEN

Mikäli Männistön vanha kirkko myydään katoliselle kirkolle, suurimmat muutokset tapahtuvat kirkon kuoriosassa. Alttarin äärellä kanttori Heikki Mononen (edessä) sekä seurakuntamestari Kari Hartikainen.

PYSÄKILLÄ

Pitkän elämän rankka loppu

Läheisen muistisairaus muuttaa molempien elämän perustuksia myöten.

Muisti tekee tenän, mieli on ärtyisä ja kärsimätön, arjen peruskareet eivät enää suju. Sosiaaliset riennotkaan eivät kiinnosta entiseen malliin. Etenevä muistisairaus ilmoittaa itseltään pikkuhiljaa, monenlaisin merkein. Sairastuneen läheiset seuraavat merkkejä kasvavan huolestuneisuuden vallassa. Missä vaiheessa pitää ottaa yhteyttä lääkäriin?

”Niin pian kuin epäilyksiä alkaa herätä. Ja yleensä se on lähiomainen, joka sinne lääkärille patistaa. Mitä varhaisemmassa vaiheessa sairaus diagnosoidaan, sen parempi. Muistiongelmien taustalla voi olla myös elimellisiä sairauksia, joten on hyvä, että tilanne selvitetään”, terveystieteiden tohtori **Tarja Välimäki** Itä-Suomen yliopistosta kertoo.

”Mielestäni lähiomaisen ei edes tarvitse osata erottaa milloin on kyse niin sanotusta normaalista, iän myötä ilmenevästä muistin heikkenemisestä ja milloin muistisairaudesta. Jos on huolestunut läheisensä tilanteesta, silloin on paras kääntyä vaikkapa omalääkärin puoleen.”

Tällä hetkellä Suomessa on 120 000 etenevästä muistisairaudesta kärsivää henkilöä.

Sitten toinen menee sairastumaan

Välimäki on tutkinut muistisairaiden omaishoitajien jaksamista ja tuen tarvetta. Hänen kesäkuussa tarkastettu väitöskirjansa on osa tutkimusteemaa.

”Suomessa ei tätä puolta ole vielä paljonkaan tutkittu, vaikka muistisairaudet ovat olleet hyvin esillä

mediassa ja julkisessa keskustelussa.”

”Tämä on niin inhimillisesti, kuin yhteiskunnallisestikin tärkeä aihe. Tarvitsemme lisää tietoa hoitojärjestelmien kehittämiseen.”

Väitöstutkimuksensa aineistona Välimäellä oli 83:n omaishoitajan tutkimusta varten pitämät päiväkirjat. Lisäksi tutkimuksessa seurattiin kolmen vuoden ajan 170:n puoliso-omaishoitajan käsityksiä omasta selviytymiskyvystään.

”Ilmeni, että läheisen sairauden toteaminen on kuin vedenjakaja. Se muuttaa molempien elämän perustuksia myöten.”

”Ne, joilla käsitys omasta selviytymiskyvystä oli vahva, pystyivät hyödyntämään paremmin olemassa olevia mahdollisuuksia.”

Erityisen koskettavina Välimäki piti muutamien iäkkäiden naisten kertomuksia, joissa seesteinen vanhuus koettiin menetetyksi.

”Nämä naiset olivat aikoinaan hoitaneet lapsensa, joista osa saattoi olla sairaitakin. Sitten oli huolehdittu sairaista vanhemmista ja appivanhemmista. Kun vanhuuden kynnyksellä olisi vihdoinkin ollut aikaa itselle ja puolisolalle, niin toinen sitten menee sairastumaan.”

Sisäinen rakkaus antaa voimat

Ilahduttava huomio tutkijalle oli se, että jotkut omaishoitajat oppivat pitämään muistisairautta tautina muiden joukossa.

”He kokivat, että heillä on ollut puolison kanssa pitkä ja hyvä elämä yhdessä. Nyt vain tuli tällainen tauti mukaan kuvioihin.”

Välimäen tutkimus osoitti, että diagnoosin saamisen jälkeen melkein puolella omaishoitajista oli masennusta ja kuormitusoireita.

”Olisikin äärimmäisen tärkeää, että kun sairastuneelle aletaan suunnitella hoitoa, huomioitaisiin samalla myös omaishoitajan tarve erityistukeen.”

”Ei ole kenenkään etu, jos omaishoitaja uupuu työmääränsä alle ja on vaarassa sairastua itsekin.”

Välimäki kertoo, että omaishoitajuus hyvin usein alkaa jo vuosia ennen diagnoosia.

”Sairastuneen kotitöitä ja velvoitteita on ajan myötä otettu omalle kontolle. Kun diagnoosi sitten

”Ympäri vuorokaudista työtä ei seuraa tilanteen helpottuminen, vaan paheneminen.

saadaan, saattaa toinen osapuoli olla jo valmiiksi uupunut.”

”Läheiset kuitenkin venyvät aivan uskomattomalla tavalla, koska motivaatio hoitaa on niin suuri. Se kumpuaa perheen sisäisestä rakkaudesta.”

Hymy huulilla ei kukaan kestä

Omaishoitaja törmää usein turhautumisen tunteisiin ja pinna pettää.

”Ajatus siitä, että pitäisi vain hymy huulilla kestää ja hoitaa, on aika epärealistinen. Omaishoitajuus on ympärivuorokautista työtä ja vastuuta, jota ei seuraa tilanteen helpottuminen, vaan paheneminen.”

Yhteiskunnan ja ystäväpiiriin tarjoama tuki onkin omaishoitajille kultaakin kalliimpaa.

”Jos hoitaja on hyvin uupunut, hän ei välttämättä jaksa lähteä tapaamaan ystäviä tai harrastamaan. Sellaisissa tilanteissa esimerkiksi seurakunnan diakoniatyöntekijän kotikäynnit saattaisivat auttaa”, itsekin aikoinaan diakonissana työskennellyt Välimäki selvittää.

Yhteiskunnan tarjoamissa palveluissa olisi Välimäen mukaan tärkeää kehittää perhelähtöisyyttä.

”Kaikki omaishoitajat eivät ole samanlaisia, eivätkä siten tarvitse samanlaista tukea. Pitäisi kysyä millaista tukea omaishoitaja tarvitsee, ei tarjota samaa valmiita mallia kaikille.”

Myös ystävät voivat auttaa jaksamisessa.

”Säännöllinen, pienikin puhelinsoitto voi olla omaishoitajalle piristysruiske. Pääasia on, ettei häntä unohdeta.”

HELI HARING

PÄÄKIRJOITUS

Pienen joukon äänellä

Saattoipa olla Kuopiossa viimeinen kerta kun kirkkoherra valittiin kansanvaalilla. Jos äänestämään vaivautuu viisi prosenttia Kallaveden seurakuntalaisista, on viimein vakavasti mietittävä sitä, onko tällaisessa kansanvaalissa enää kyse demokratiasta. Vanha perinne joutaa joskus romuttua.

Suomessa valitaan kansanvaalilla kirkkoherra ja tasavallan presidentti. Jos presidentinvaalissa äänestysaktiivisuus olisi tätä luokkaa, vaalia pidettäisiin pelileilynä.

Oliko pieni äänestysprosentti myös osoitus siitä, että vaalin tulos oli ennalta-arvattava. Kun hakijana on oman seurakunnan pappi, hänellä on ennakkosuosikin asema. Tässä mielessä hakijat eivät olleet tasaveroisessa asemassa. Kiinnostuksen vähäisyydestään kertoivat myös vaalipaneelien niukka osallistujamäärä.

Papinvaalista tulee kiinnostava silloin jos ehdokkaitten välille syntyy vastakkainasettelua joko mielipiteitten tai herätysliiketaustojen välillä. Tai jos hakijana on ”kirvespappi”. Nyt hakijat olivat tasaisen yksimielisiä.

Vaalissa Matti Pentikäistä auttoi myös Männistön kirkkoherranvaalin menestys.

Siellä hän neljänneltä vaalisijalta keräsi huiman äänimäärän, mutta ei riittävästi tullakseen valituksi. Kuopiossa tämä muistettiin ja myös tuomiokapituli halusi antaa Pentikäiselle uuden mahdollisuuden. Männistön kaltaista kansanliikettä ei Kallavedelle kuitenkaan syntynyt.

”Oliko pieni äänestysprosentti myös osoitus siitä, että vaalin tulos oli ennalta-arvattava.

Mutta kansa on siis puhunut ja pulinat pois. Äänestystulos oli selvä.

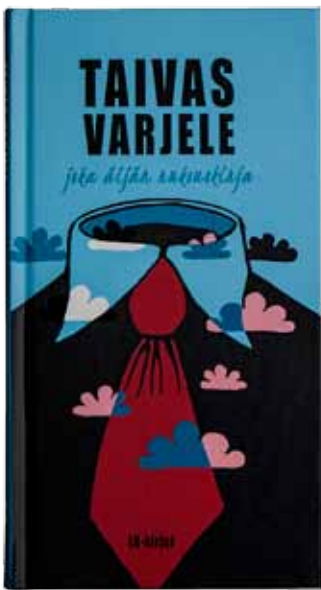
Uudella kirkkoherralla ei ole helppo työsarka. Työkavereitten johtajaksi asetuminen vaatii suoraselkäisyyttä, rohkeutta ja kykyä kestää yksinäisyyttä. Kave-reita työyhteisössä ei enää ole.

Jos Pentikäinen onnistuu – niin kuin hän lupaa – modernisoimaan ja tehostamaan seurakunnan kokous-kulttuurin, se on esimerkillinen askel.

Kuopion suurimman seurakunnan johtaminen pienenevien verokertymien ja huononevan talouden myötä vaatii rankkaa tulososaamista ja kauas ulottuvaa näkökykyä. Ja aikaa.

Toivottavasti uusi kirkkoherra toiveensa mukaan ehtii olla myös pappi, ja voi olla seurakuntalaistensa tavattavissa säännöllisesti. Hän sanoo, ettei halua hävitä toimistonsa uumeniin. Kaikessa tässä häntä auttakoon seurakuntalaisten ja työtoverien tuki, terve järki ja Jumala.

LAHJA PYYKÖNEN
lahja.pyykonen@evl.fi

Kirjan Taivas varjele on kustantanut Seurakuntien Lapsityön Keskus.

+ Kuopion seurakuntayhtymän yhteinen kirkkoneuvosto on myynyt Vehmersalmen pappilan Pasi ja Laura Pentikäiselle. Myyntihinta on 276 000 euroa. Pappilan rakennusten lisäksi myyntiin sisältyy 7000 neliön tila. Kansanedustaja Kimmo Kivelän vuokrasopimus pappilassa päättyy 31.3. 2013. ”Vaikka lähtö onkin katkera, siihen on sopeuduttava”, Kivelä sanoo. Hän on jo kysellyt uutta asuntoa ensisijaisesti Vehmersalmelta.

+ Kirkosta eronneitten määrä Kuopiossa on vähentynyt. Elokuun loppuun mennessä kirkosta erosi 510 henkilöä. kirkkoon liittyjiä tuona aikana oli 209. Kirkollisten vihkimisten määrä vähenee edelleen. Avioliitoista kirkollisia vihkimisiä Kuopiossa on 65 prosenttia.

+ Kaikkiaan 37 mieskirjoittajaa avautuu syvimmistä tunnoistaan juuri ilmestyneessä kirjassa Taivas varjele – joka äijän rukouskirja. Rukouskirjan ovat toimittaneet päätoimittaja Heikki Hakala sekä opetusneuvos Kalevi Virtanen.

+ Kinkereiden määrä seurakunnissa on vähentynyt parilakymmenellä prosentilla. Maa-seudulla kinkeriperinne on vielä monin paikoin elävää. Turun piispa Kaarlo Kalliala tunnusti hiljattain, ettei hän ole koskaan käynyt

kinkereillä. ”Olen niin kaupunkilaispoika.”

+ Rippikoulun käy 86 prosenttia 15 –vuotiaitten ikäluokasta. Tilastojen mukaan rippikoulun käyneiden osuus on hiukan laskussa. Suurin prosentti (94 prosenttia) on Oulun hiippakunnassa, pienin (70, 4 prosenttia) Helsingin hiippakunnassa.

+ Suomen ekumeenisen neuvoston pääsihteeri Heikki Huttunen uskoo, ettei kenenkään mieleen Suomessa tulisi julkais-ta herjaavia videoita toisista uskonnoista. Suomessa tuskin kukaan myöskään suuttuisi moisesta typeryydestä. Tämä johtuu Huttusen mielestä onnistuneesta uskonnonopetuksesta.

”Monet omaishoitajat kokevat vastaavansa koko perheen hyvinvoinnista. He huolehtivat siitä, että sairastuneen ja aikuisten lasten välit pysyvät hyvinä”, Itä-Suomen yliopiston tutkija, terveystieteiden tohtori Tarja Välimäki kertoo.

TUULA HYTINEN

KOLUMNI

Terveiset Barack Obamalta

Heinäkuussa järjestettiin Washingtonissa 19. kansainvälinen aids-konferenssi. Tapahtuma keräsi paikalle n. 24 000 eri alan tutkijaa, lääketieteen edustajaa, poliitikkoa, kansalaisaktivistia, virkamiestä, vaikuttajaa, toimijaat muuten hiv/aidsin kanssa tekemisissä olevaa osallistujaa ympäri maailman.

Paikalla oli kymmenittäin maailman johtavia vaikuttajia alkaen Hillary Clintonista Maailmanpankin presidenttiin. Seminaareja, workshoppeja, esitelmiä, näyttelytapahtumia, paneeleita, satelliittitapaamisia ja teatteriesityksiä oli päivien aikana satoja. Konferenssiin liittyen järjestettiin monia oheistapahtumia, mukaan lukien uskonnollisten johtajien kaksipäiväinen konsultaatio.

Konsultaation yli 400 osallistujaa edustivat kristinuskoa, islamia, juutalaisuutta ja hindulaisuutta. Osallistujia kutsuttiin toimintaan ihmiselämän arvon, terveyden ja oikeudenmukaisuuden puolesta. Kaiken läpäisevänä punaisena lankana kulki taistelu hiv/aidsiin liittyvää leimautumista ja syrjintää vastaan.

Uskonnollisten toimijoiden panos hiv/aids-epidemian ehkäisyssä ja hoidossa tunnustettiin korkeimmalta mahdolliselta taholta, kun osa uskonnollisten johtajien konsultaation delegaateista sai vierailukutsun Valkoiseen taloon.

Juuri julkaistu raportti uskonnollisten toimijoiden merkityksestä Yhdysvaltojen presidentin aids-ohjelmalle (The US President's Emergency Plan for AIDS Relief) lausuu seuraavaa:

”Työssä ei olisi saavutettu tuloksia ilman uskonnollisia toimijoita. Kaikki uskonnot tunnustavat elämän pyhyden. Ihmiset eivät hae ainoastaan parantumista, vaan kokonaisvaltaista tervehtymistä. Uskonnot pitävät elämää yllä ja vahvistavat sitä tarjoamalla korkeatasoista terveydenhuoltoa vähin kustannuksin. He tekevät ilmiömäistä työtä. Uskonnolliset ryhmät toimivat kanssamme kaikkein vaikeimmilla alueilla ja saavuttavat ne, joita terveydenhuoltojärjestelmät eivät tavoita, ja niitä jotka ovat kaikkein marginalisoiduimpia ja stigmatisoituimpia. Yhteistyö uskonnollisten toimijoiden kanssa ei ole vaihtoehto, vaan ehdoton edellytys.”

Tähän on lähetyssärjestön edustajana mieluista yhtyä.

KATI KEMPPAINEN

Kirjoittaja on teologian tohtori, joka työskentelee Suomen Lähetysseuran kasvatustasiain sihteerinä Kuopion hiippakunnassa.

Matti Pentikäinen Kalla

”Helpottunut ja epätodellinen olo”, tuleva kirkkoherra Matti Pentikäinen sanoo.

Pentikäisten omakotitalon eteinen on kuumaa ja ahdas. Kuopiossa on erikoinen tapamennä onnittelemaan valittua kirkkoherraa heti tuloksen selvittyä. Iltamyöhällä.

Ovi ulos on auki ja väkeä tulee lisää. On täällä ainakin yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtaja **Hannu Koskelainen** ja lääninrovasti **Jaana Marjanen**. Kallaveden seurakunnan vaalilautakunta ja puheenjohtajansa vt. kirkkoherra **Hannu Komulainen** tulevat heti työn-
sä tehtyään

MATTI PENTIKÄINEN

- + Kallaveden seurakunnan 4. seurakuntapastori
- + 688 ääntä

TERO MATILAINEN

- + Tampereen Teiskon vt. kirkkoherra
- + 245 ääntä

PETRI RASK

- + Rantakylän seurakunnan 1. kappalainen
- + 44 ääntä

Ääniä yhteensä 978. Näistä ennakoääniä 605. Hylättyjä 8. Äänestysprosentti 5,6.

Vaalituloksen julkistamiseen Kallaveden kirkkoon on tullut parikymmentä ihmistä. Ehdokkaista ainoana paikalla on **Tero Matilainen**.

”On korrektaa hoitaa tämä hyvin loppuun asti”, Matilainen sanoo, vaikka taitaa jo aavistaa tuloksen.

Matti Pentikäinen on sillä välin syttynyt kynttilät talonsa rapuille ja katanut kahvipöydän. Hän myöntää olleensa ennakkosuosikki ja ottaneensa myös suosikin paineet.

”Oman seurakunnan ehdokkaalla on etulyöntiasema. Seurakuntalaiset halusivat minut.”

Pimeästä illasta tulee Kallaveden seurakunnan työntekijöitä, myös eläkkeelle jäänyt kirkkoherra **Esko Konttinen**.

”Haluan yhdistää seurakuntaa”, Pentikäinen sanoo. Tuosta on kysyttävä aamulla lisää, sillä nyt juhlistava haluaa minimittaisesta mediamyllytyksestä kahville.

Työyhteisön rakentamisen ja kokouskulttuurin modernisoimisen Pentikäinen näkee ensimmäisenä tehtävänä. Neljäkymmenen hengen työyhteisön kanssa hän haluaa paneutua uudella tavalla asioiden valmisteluun. ”Kaikkia asioita ei työkokouksissa aloiteta aa –kirjaimesta.”

Työyhteisönsä kautta Pentikäinen haluaa viedä asiat sekä johtoryhmään että seurakuntaneuvostoon.

Sinua on kritisoitu siitä, että hallinnon tuntemus puuttuu.

”Minulla on sitä vähemmän, mutta se on täysin opittavissa. Sen sijaan minulla on vahva seurakunnan alueen tuntemus.” 52 –vuotias Pentikäinen on ollut Kallaveden pappina vuodesta 2004.

Ulkopuolelta mahdotonta päästä

Uusi aamu. Maanantai.

Matti Pentikäinen oli mennyt nukku-
maan puoli kolmelta. Viimeiset vieraat olivat lähteneet puoliyöstä.

Matti Pentikäisen koti Männistön Sibeliuksenkadulla täyttyi vaaliltana onnittelijoista. Johtava oppilaitospastori Raimo Hakkarainen (oik.) tuli pihastaan taitama ruusu tuomisenaan.

”Yhteisyys on sitä, että Kallaveden seurakuntalainen löytäisi identiteetin seurakuntalaisena.”

Tero Matilaisen puhelin vastaa Suomenjoelta, vanhempien luota.

”Olin odottanut tasaväkisempää tuloista. Suuret erot äänimäärissä olivat yl-

KIRKON KULMILTA

Pyhä Pisa

”Näköalapaikoille nouseminen on varsinkin kesän nautinnoita, nuoret ja vanhat kulkevat silloin partioiretkillä pitkiä matkoja. Monta kukkulaa on siten saanut pysyvän maineen, tullut kuvatuksi ja kerrotuksi.”

Kertoo I. K. Inha yli sata vuotta sitten ilmestyneessä kirjassaan Suomen maisemia.

Nilsin ja Juankosken rajalla sijaitseva Pisanvuorelle on yksi 1800-luvun jälkipuoliskolla suosituksi tulleista käyntikohteista Puijon, Kolin ja monen muun näköalapaikan ohella. Juhani Aho kirjoitti Pisalta elokuussa 1880: ”Lavealle avautuu maailma silmiemme eteen. Viisi kirkkoa kuuluisi pitävän näkyä tälle vuorelle.”

Samassa kirjeessä hän jatkoi: ”Helteinen päivä paahteloo Pisanvuoren ikivanhat kivet polttaviksi.”

Inha puolestaan toteaa, miten Pisa kasvaa kelohonkia ja vuoripetäjiä ja miten siellä jylhät louhikot paistavat metsän läpi. Karl Granitin kuva vuodelta 1893 kertoo hyvin tästä louhikkoisuudesta. Kuva on yksi monista Granitin Pisan näkymistä, joita hän ikuisti sieltä sekä kesällä että talvella. Kevättalvella hän oli ollut siellä Eero Järnefeltin kanssa ”suuri valokuvausapparaatti” mukanaan.

Monet laajaa maisemakuvaa hallitsevista vuorista on aikoinaan nimetty pyhiksi niin meillä Ailigas tai Pyhätunturit kuin muualla monet Saint-alkuiset.

Myös Pisa tarkoittaa pyhää. Pisa pohjautuu saamen pyhää tarkoittavaan sanaan ja on yksi maamme lukuisista saamelaisperäisistä paikannimistä. Sama sanahan tarkoittaa myös rajaa. Ja onkin paradoksaalista, että kun Pisan kautta on kulkenut myös yksi historiallisen ajan valtakunnan rajoista eli vuonna 1595 solmitun Täyssinän rauhan raja, on Pisalla näin ollut myös rajaa – joskaan ei täysin samassa merkityksessä - tarkoittava nimi valmiina.

KARL GRANITIN KUOPION KULTTUURIHISTORIALLINEN MUSEO

Tällä vaaralla jää väriloistosta huolimatta mieleen syvä vakavuus.

Kiipeäminen kivisiä polkuja ja jyrkkiä portaita ympäristöstään 176 metrin korkeuteen kohoavalle mäelle palkitsee vaivan. I K. Inhaa lainaten:

”Komea on Pisan näköala syksyllä, jolloin etäisten järvien sinivyoht kiertää sen kultaista runsautta, mutta väriloistosta huolimatta jää tällä vaaralla mieleen syvä vakavuus.”

HELENA RIEKKI

veden kirkkoherraksi

TIIMO HARTIKAINEN

lätys." Matilainen oli kokenut tautajoukkojen hyvän tuen, mutta se ei riittänyt.

"Jos ehdokkaana on paikallinen, ulkopuolelta tulevan on miltei mahdotonta tulla valituksi. Jollei paikallisen henkilön luottamus ole

mennyt negatiivisella tavalla."

Kallaveden seurakunnan matala äänestysprosentti kertoo Matilaisen mielestä seurakunnan ominaispiirteestä. "Se on seurakunta, jota on vaikeaa innostaa ja aktivoida."

Facebookin sivuilla keskustellaan

siitä, miten uusi kirkkoherra on mukava ja komea. Oliko tällä vaikutusta äänimäärään, Matti Pentikäinen?

"Jos oli vaikutusta, niin mikäs siinä."

LAHJA PYYKÖNEN

MITÄ MIELESSÄ?

Itsesääli ei johda mihinkään

T elealalla työssä ollut, Kuopion Työttömät ry:n puheenjohtaja **Martti Savolainen** ei jäänyt aikoinaan voivottelemaan työttömyyttään. Nykyisin eläkeläisenä monessa mukana oleva Savolainen sai viime vuonna presidentin ojentaman mitalin tunnustuksena vapaaehtoistyöstä.

Mikä on Työttömien yhdistys?

"Toimintaa, apua ja vertaistukea. Joka arkipäivälle löytyy jotain ohjelmaa, suosituimpia ovat liikuntakerhot ja erilaiset retket. Ruokailussamme käy päivittäin 20-30 ihmistä. Yhdistyksessä on apuna 6-10 tukityöllistettyä tai työharjoittelussa olevaa. Diakoniakeskuksen kanssa pidetään tiivistä yhteistyötä. Jaamme myös vapaaehtoisvoimin EU-ruokaa Kuopiossa ja liitoskunnissa."

Miten ihmiset suhtautuvat työttömyyteen?

"Työttömät toisinaan vaipuvat itsesääliin. Se ei johda mihinkään. Ei pitäisi pelätä leimautumista vaan lähteä liikkeelle. Työttömyyttä on Suomessa paljon ja se koskettaa eri alojen ja koulutuksen saaneita ihmisiä."

Mitä ratkaisuja toivot päättäjiltä?

"Aktiivisempaa otetta parantaa heikko-osaisten asemaa.

Pidän esimerkiksi raamisopimusta virheenä. Niille annetaan lisää, joilla menee ennestäänkin kohtuullisesti. Ja turhat kurssit, jotka eivät johda mihinkään, pitäisi karsia pois. Lisää ratkaisuja, jotka tuovat oikeasti palkallista työtä. Tekemistä riittäisi esimerkiksi ympäristön hoidossa. Itse en ymmärrä puheita työvelvoitteesta ansiosidonnaisella oleville. Jos työtä tehdään, maksettaisiin siitä palkka."

Mikä on pahinta, mikä parasta, mitä työttömälle voi sanoa?

"Pahinta on sanoa, että eikö työ kelpaa. Parasta hänelle olisi sanoa, että lähde mukaan ja antaa vertaistukea. Että ihminen löytäisi positiivista asennetta suhtautua tilanteeseen, vaikka tiedänkin, että monet työttömät ovat taloudellisesti ja henkisesti hyvinkin tiukoilla."

Oman elämäsi virkistyspaikat?

"Lisäsisältöä on tuonut viime marraskuussa Martinpäivänä syntynyt pojanpoika. Vapaaehtoistehtävissä tutustuu ihmisiin ja saa olla hyödyksi. Harrastukset, kuten suunnistus, keilailu, uinti ja lumikenkäily pitävät virkeänä."

Teksti ja kuva
Hanna Karkkonen

PERUNKIRJOITUKSET
testamentit - kauppakirjat ym. asiakirjat ammattitaidolla ja joustavin maksuehdoin
Herastuomari Leila M. Tuomainen
p. 044 211 9876

Perunkirjoitukset

Luotettavasti – asiakasystävällisin hinnoin
Tilisara, Tapionkatu 5-9, Kuopio
046-892 1422

ASIANAJOTOIMISTO KOLARI & CO. OY

Seppo Kolari, Matti Reinikainen,
Ville Heikinheimo, Katriina Manninen, Kristian Kakko
Kauppakatu 39 A, 4.krs, 70100 KUOPIO
(017) 265 7777/puh. (017) 261 1085/fax.
www.kolari-co.fi

PERHEOIKEUDEN LAKIASIAT

esim. avioehto, testamentti, perunkirjoitus
alkaen 300 € + kulut + alv 23 %

Asianajotoimisto Kalevi Pitkänen Oy

Puistokatu 6, 70110 Kuopio
puh. (017) 282 2211 • faksi (017) 282 3101
www.kalevipitkanen.com • aatsto@kalevipitkanen.com

TARVITSETTEKO HOIVAA JA HUOLENPITOA?

- Henkilökohtaista avustamista • Asiointiapua
- Ulkoilua, harrastuksissa ja kirkoissa käyttöä
- Siivousta ym. • Omaishoitoa • yms.

VUOSIKYMMENIEN KOKEMUKSELLA.

Yhteydenotot.

Kotipalvelu Ilona
Toini Hytönen
0400750972

Anun Kotipalvelu
Anu Käsnänen
0503430988

Antin Piha ja Kiinteistö Apu

- Pihan syyshuollot, haravoinnit, istutukset, räystäskourujen puhdistukset
 - Talveksi käsilumityt, lumenpudotukset ym.
- Pienet kodin remonttityöt kuten tapetoinnit, maalaukset ja kodinkoneiden asennukset.
- Mökkitalikkari ja omakotitalkkaritoiminta

Soita ja kysy lisää. Antti Julkunen p. 050 575 3410
www.antinpihajakiinteistoapu.fi

Kuopion

Tila-Auto Oy

- turistibussit 32 ja 50 matkustajalle
- pikkubussit
- invataksit

info@tila-auto.com

www.tila-auto.com

p. taksiajot 0400-673 955

p. tilausajot 0400-992 993

Yksilöllistä kotipalvelua ja omaishoitoa

Alina
HOIVATIIMI
www.alinahoivatiimi.fi

Tilaa!
Puh. 044 355 5451
Maaherrankatu 15
70100 Kuopio

LASTEN KIRKKO

Taivaan tarhan taimi pieni
olen lapsi päällä maan.
Isä suuri ohjaa tieni
totuudessa kulkemaan.
Anna voimaa varttuessa,
valossasi vaali mua.
Kerran suureks joutuessa
sydämeni kiittää sua.

LAPSUUTENI TUTUT RUKOUKSET

Mikkelinpäivänä 30.9.

- + **Perhemessu** Tuomiokirkossa klo 10. Lapset toteuttavat saarnan. Kirkkokyytiä ja saattoapua tarvitsevat, ottakaa yhteyttä 26.9. mennessä diakonissa Pirjo Litmaseen puh. 040 4848 282 tai vs. toimistos sihteeri Marja-Leena Myllyseen puh. 040 4848 248.
- + **Mukulakirkko** "Polvesta polveen" Neulmäen kirkossa klo 16. Eri sukupolvet kertovat, miten enkelit kulkevat elämässä mukana. Yhdessäoloa ja ruokailu (3/2 €).
- + **Myrskylyhtymessu** Kallaveden kirkossa klo 18. Kipparina Hannu Komulainen. Lapsikuoro, nuorten lauluryhmä. Viittomakielinen tulkkaus. Kakkukahvit.
- + **Perhemessu** Vehmasmäen kappelissa klo 13.
- + **Perheiden pyhähetki** Hirvilahden kappelissa klo 13.
- + **Perheenpyhäpäivä** ja 3-vuotiaiden syntymäpäiväjuhla Karttulan seurakuntakodissa klo 16.
- + **Ruskakirkko** Poukamassa klo 10. Kirkkohetki ja kirkkokahvit nuotiopaikalla.
- + **Perheen Pyhä** Kaavin seurakuntakodissa klo 13. Mark Lever Suomen Lähetysseurasta. Voit tuoda syksyn satoa siunattavaksi ja sen jälkeen myytäväksi lähetyskeskuksen hyväksi. Kirkkokahvit.
- + **Perhejumalanpalvelus** Tuusniemen kirkossa klo 10 ja Vehmersalmen kirkossa klo 13. Kirkkokahvit.
- + **Sukupolvet yhdistävä perhemessu** Siilinjärven kirkossa klo 10 ja Vuorelan kirkossa klo 15. Ruokailu ja puuhata tapahtuma.

Lapsille ja perheille

- + **Perheraamattupiiri** Kallaveden kirkolla sunnuntaina 23.9. klo 16.30. Raamattupiiristä vastaa Pia Karjalainen puh. 050 5251 012.
- + **Puuhailta** 4-6-vuotiaille Karttulan seurakuntakodilla maanantaina 24.9. klo 17-18.30. Ilmoittautuminen tekstiviestillä (Lapsen nimi, ikä ja lapsen huoltajan tiedot) Tuija Soinille 21.9. klo 16 mennessä puh. 040 4848 543. Ryhmään mahtuu 15 lasta. Ohjaajina Tuija Soini ja Mari Paukkonen.
- + **Donkkis Big Night** kouluikäisten toimintailta Juankosken seurakuntatalolla perjantaina 28.9. klo 18-20.

TAPAHTUU

kirkkojakoti@evl.fi

MATTI KARPINEN

Anna-Maija Raittila

Ayelet Ronen Jad

Riitta Matilainen

+ **Runoilija ja kääntäjä Anna-Maija Raittilan** elämään syvennyttään ensimmäisessä Kirkon äitejä -tilaisuudessa Tuomiokirkon kappelissa lauantaina 22.9. klo 16. Tilaisuudessa syvennyttään kirkon naisvaikuttajien elämään ja hengellisiin löytöihin. Illan päättää vesper.

+ **Terveiset Lehtimajanjuhlista.** Kertomuksia ja laulua Alavan kirkossa perjantaina 5.10. klo 18. Ayelet Ronen Jad Hashmonasta, Israelista. Klo 19 aterialaissa. Lippujen sitovat varaukset 3.10. mennessä puh. 040 4848 286. Hintaa 12 €/6 €.

+ **Kanttori Riitta Matilaisen eläkkeellelähtöjuhlaa** vietetään Pyhän Johanneksen kirkossa messussa sunnuntaina 30.9. klo 10.

Musiikin iloa

- + **Tasauspäivän konsertti** Alavan kirkossa lauantaina 22.9. klo 17. Kalle Pakarinen, Sirpa Pesonen, Jenni Kaataja, Eva Alonen, Ossi Jauhiainen, Alavan Kirkkokuoro, Band: Mikko Tuomi, kitara, Henri Laitinen, basso, A.-P. Rissanen, rummut. Ohjelmaa 10 €.
- + **Pohjois-Savon Kanttorit 80 vuotta -konsertti** Alavan kirkossa maanantaina 24.9. klo 19. Esiintyjinä Etelä- ja Pohjois-Savon kanttorit kuorolauluihin ja sooloteoksien. Ohjelmassa mm. Felix Mendelssohnin Drei geistliche Lieder sekä Savon alueen kanttorien omia sävellyksiä ja sovituksia. Vapaa pääsy.
- + **Rovastikunnallisen virsikuoron iltamusiikki** Säyneisen kirkossa keskiviikkona 26.9. klo 19.
- + **Nuoren seurakunnan veisukirja 2010 kannesta kanteen yhteislaulutapahtuma** Kallaveden kirkossa lauantaina 29.9. klo 10-14. Ruokailu klo 12 etukäteen ilmoittautuneille. Ilmoittaudu 19.9. mennessä nuorisotyönohjaajillesi tai hanna.iikonen@evl.fi.

lu klo 12 etukäteen ilmoittautuneille. Ilmoittaudu 19.9. mennessä nuorisotyönohjaajillesi tai hanna.iikonen@evl.fi.

+ **Mikkelinpäivän "Laula enkeleiden kanssa" -yhteislaulutilaisuus** Riistaveden seurakuntatalossa sunnuntaina 30.9. klo 19.

+ **Petri Laaksosen konsertti "Älä elämää pelkää"** Kuopion Musiikkikeskuksessa perjantaina 8.10. klo 19. Lippu 20 € Musiikkikeskuksen lippukassalta.

Viekää ilosanomaa

- + **Nuorten kansainvälisyys- ja lähetysilta** Siilinjärven seurakuntatalon lähetyskellarilla torstaina 20.9. klo 17-18.30.
- + **Lähetysilta** Karttulan seurakuntakodissa perjantaina 21.9. klo 18. Japanin työn haasteita ja terveisiä. Jorma ja Lea Pihkala.
- + **Kansanlähetyksen lähetysseminaari** "Antaessaan saa" Pyhän Johanneksen kirkossa keskiviikkona 26.9. klo 11-17. Jorma ja Lea Pihkala, Hannu Laukkanen, Kukilat, Sanna Husso. Lähetyslounas ja kahvit.
- + **Naisten lähetyslölyt** Ryttyllä torstaina 27.9. klo 18 ja Lähetysaskartelut Petosen seurakuntatalolla maanantaisin klo 18-20.

Raamattuluentoja

- + **Raamatun lähteillä** teemalla Köyhyyden Raamatussa Alavan kirkon seurakuntatalossa sunnuntaina 23.9. klo 16. Aihetta käsittelee teologian tohtori, hiippakuntadekaani Sakari Häkkinen.
- + **Aterioiva seurakunta - luento ja keskustelu jumalanpalveluksessa** Puijon kirkolla maanantaina 24.9. klo 18.30. Kari Kuula.
- + **Siunattu ja ylistävä seurakunta - teemaa** käsitellään maanantaina 1.10. klo 18.30. Sanna Alanen ja Outi Keskisipilä.

Onneksi on omaishoitaja

Valtakunnallinen Omaishoitajien kirkkopyhä Alavan kirkossa sunnuntaina 23.9. klo 10. Saarnaa Pirjo Kuula. Kirkkokahvit. Puheenvuoro terveystieteiden

tohtori Tarja Välimäki, Kuopion Seudun Omaishoitajat ja Läheiset ry.

Ota lähimmäinen mukaasi

Mikkelinpäivän messu ja lähimmäisen päivä Puijon kirkossa sunnuntaina 30.9. klo 10. Kuopion Nuorisokuoro. Lapsille pyhäkoulu. Martat tarjoavat perunapuuroa diakoniatyön hyväksi.

Kasvamme yhdessä

Lähellä ihmistä -kasvuryhmä alkaa Siilinjärvellä Virkkulassa, Asematie 3, maanantaina 24.9. klo 18. Kahvitarjoilu klo 17.45. Ryhmä kokoontuu joka toinen maanantai ja käsittelee syksyn ja kevään ajan kirjaa "Toiveena sisäinen paraneminen". Ryhmä toimii yhteiskristillisesti. Tiedustelut Seija Pitkänen puh. 044 219 8833.

Äijät vaeltamaan

Siilinjärven seurakunnan Äijävaellus 12.-14.10. Tiilikjärven kansallispuistoon isille ja yli 13-vuotiaille pojille. Kalastusta, eräilyä, nuotiokokkausta. Mukana Seppo Laitanen ja Sauli Paavilainen. Ilmoittaudu 28.9. mennessä puh. 044 7284 651.

Keväällä Israeliin

Vielä muutamia paikkoja Israeliin-matkalle 7.-14.4.2013. Matkanjohtajina Jaana ja Seppo Marjanen, oppaana Ariel Sella. Vastuullinen matkanjärjestäjä Toiviomatkat. Matkan hinta 1460 € puolihoidolla, 1h huoneliisä 330 €. Retkipaketti noin 300 €. Lisätiedot ja ilmoittautumiset Jaana Marjanen, puh. 040 4848412, jaana.marjanen@evl.fi.

Lasten eroryhmä

Lasten eroryhmä kokoontuu marraskuussa kahtena päivänä perjantaina 16.11. klo 17-19 ja lauantaina 17.11. klo 10-16 Yhden Vanhemman Perheiden Liitto ry:n tiloissa Minna Canthinkatu 4 A. Ryhmä on tarkoitettu 7-12-vuotiaille tytöille ja pojille, joiden vanhempien erosta on kulunut jo jonkin aikaa. Hintaa 5 €/lapsi (sisältää välipalan ja ruoan). Ohjaajina YVPL ry:n aluekoordinaattori Mervi Hakkarainen ja Kallaveden seurakunnan diakoni Kirsti Makkonen. Ilmoittautuminen 9.11. mennessä Mervi Hakkaraiselle puh. 0400 441 708, mervi.hakkarainen@yvpl.fi

Tansanialainen Christina Raymond on parantanut perheensä elintasoja seesamin viljelyllä. Suomen Lähetysseuran Tasauspäivän keräystuotolla tuetaan naisten koulutusta ja yrittäjyyttä. Tasauspäivän konsertti Alavan kirkossa lauantaina 22.9. klo 17.

MATTI KARPINEN/KOTIMAA

Anna-Maija Raittila kuoli Helsingissä 25. elokuuta, vain kuukautta ennen kuin hänen unelmansa Taizén rantautumisesta Suomeen toteutuu. Syyskuun viimeisenä viikonloppuna Taizén yhteisö järjestää ensimmäisen suur tapaamisen Suomessa.

Maailma muuttuu, jos muutamme sen

Luottamus on tärkeintä, oppi Anna-Maija Raittila, kun 70-luvun alussa kiipesi Taizén kylään.

Vähän yli neljäkymmentä vuotta sitten kirjailija **Anna-Maija Raittila** ja hänen kääntäjäpuolisonsa **Taisto Nieminen** osuivat ensimmäistä kertaa peltöjen keskeltä nousevaan pieneen ranskalaiseen Taizén kylään. Yhteisön perustaja, **Roger Schutz**, oli toisen maailmansodan vuosina etsinyt paikkaa auttaakseen sodan runteleimia ihmisiä. ”Tule tänne, ettemme olisi niin yksin”, olivat Taizén pienen kylän vanhat naiset pyytäneet. Roger Schutz osti kylästä talon, joka tarjosi turvapaikan sotapakolaisille. Lopulta Schutz joutui itsekin pakenemaan maasta. Kun hän veli Rogerina muutamaa vuotta myöhemmin palasi, mukana olivat uuden, nyt jo yli satapäiseksi kasvaneen yhteisön ensimmäiset jäsenet. Veljet sitoutuivat elämään yksinkertaisesti ja lähellä kärsiviä. Jo 50-luvulla alkoi Taizén kukkulalle virrata nuoria. Nuoret olivat turhautuneita ja levottomia. Veljet ymmärsivät, että juuri siksi nuorten vastaanottamisen vaiva oli heitä varten.

Rautaesiripun taakse

Valkopukuisten veljien kanssa Taizén Sovituksen kirkon rukoushetkiin kokoontuu kolme kertaa päivässä tuhansia nuoria eri puolilta maailmaa. Rakennuksesta rikottiin

takaseinä jo kauan sitten, jotta saatiin kasvavalle joukolle tilaa.

Yksi näistä rukoushetkistä oli käänne Anna-Maija Raittilan elämässä. Lapsuutensa vanhoillislestadiolaisuuden ulkopuolelle joutuneena hän kärsi juurettomuudesta. Sovituksen kirkossa hän tunsii saapuneensa kotiin.

Vielä hämmäntävämpää oli se, että Taizén veljet kertoivat odottaneensa häntä. Veljillä oli huoli kommunismin muurin taakse jääneestä Itä-Euroopasta, johon he arvelivat Suomen kautta pääsevän paremmin kuin Ranskasta.

Raittilasta tuli rautaesiripun rikkoja. Hameensa helmoissa ja vaatimattomissa nyssyköissään hän kuljetti kristillistä kirjallisuutta autioissa huoneissa kynttilänvalossa koontuvalle hiljaiselle vastarintaliikkeelle.

Toteuta tämä kotona

Taizén yhteisö ei suostunut liikkeeksi, jonka jäseniksi ryhdytään. Päinvastoin sen veljet halusivat varustaa nuoret omien maidensa ja kirkkojensa elämään. Yhteisö oli ruohonjuuritason rauhanrakentaja ja kutsui kävijänsä uuteen elämäntapaan: minkä hyvän löydät täältä, toteuta se kotona.

Anna-Maija Raittilaa puhutteli rauhallinen, kuulosteleva luottamus. Se oli sukua hänen Italian-matkoilla omaksumalleen fransiskaaniselle yksinkertaisuudelle. Uhon sijaan oli asetuttava luottavaisena mutta määrätietoisesti niiden rinnalle, joilla ei ole omaa ääntä.

Taizén ajattelusta innostuneet suomalaiset alkoivat haaveilla omasta yhteisöstä. Ensimmäinen sellainen perustettiin Halikon Vartsalaan. Omenapuukylän kohtaloksi koki kuitenkin realismiin puute.

Uusi yritys Kaarinan Morbackassa onnis-

tui paremmin. Morbacka oli Taizén-kävijöiden ja elämässään kolhiintuneiden kohtaamispaikka.

Kutistuvia unelmia

Ylätason ja rakenteiden muuttamisen sijaan Anna-Maija Raittilan katse oli varvikon tasalla, yksilöissä.

”Aina oli joku pulassa jossakin päin maailmaa, ja Anna-Maija keräsi vaivojaan säästelemättä rahaa”, **Hanna-Leena Nuutinen** kertoo. ”Ja koska aina tavattiin ihmisiä, tiesi se jatkuvaa trafiikkia ja yösijojen tarvetta. Kerran matkalta tullessani oli äitini satamassa vastassa vain kertoakseen, että kahdeksan unkarilaista on asutettu asuntooni.”

Yhteisöelämä sen sijaan kituutti sitoutuvien jäsenten puutteessa.

”Meiltä puuttuvat Suomessa yhteisöelämän malli ja kulttuuri”, Nuutinen arvioi.

Vuonna 2000 Anna-Maija Raittila sai aivoinfarktin ja halvaantui. Sairaus vei sanankäyttäjältä sanat. Seitsemän vuotta myöhemmin halvaantuneen Raittilan hoitaminen Morbackan kutistuneessa yhteisössä kävi mahdottomaksi ja hän muutti Helsinkiin.

Vuonna 2005 Anna-Maija Raittila kävi toiseksi viimeistä kertaa Taizéssä, yhdessä Hanna-Leena Nuutisen kanssa. Itse asiassa se oli heidän ensimmäinen yhteinen matkansa tuolle kummankin elämään paljon antaneelle kukkulalle.

”Emme tavanneet veli Rogeria”, Nuutinen kertoo. ”Anna-Maijan mielestä niin oli hyvä.”

Muutamaa viikkoa myöhemmin veli Roger puukotettiin traagisesti kesken Sovituksen kirkon rukoushetken, yli kahdentuhannen pyhiinvaeltajan silmien edessä.

KAISA RAITTILA

SYYSVINKIT

- **Musiikkikeskus, Kamarimusiikkisali:** Ikääntyvien yliopiston syyskauden avajaiset to 20.9. klo 12–13.30.
- **Niiralan jäähallissa** Taitoluistelun teemapäivä la 22.9. klo 12–15. Laura Lepistö ja Anu-liisa Uotila kertovat mistä taitoluistelussa on kyse.
- **Kuopion pääkirjaston ala-aula:** Anne Frank museon (Amsterdam) ja Helsingin kaupunginkirjaston Anne Frank – Historiaa ja Nykypäivää -näyttely 22.9. asti.
- **Kokoussali:** Venäläinen lastenkirjailija Marina Boroditskaya kertoo tulkin välityksellä kirjoistaan to 20.9. klo 19.
- **Kuopion pääkirjaston kokoussali:** Teemu Keskisarja esitelmöi aiheesta ”Kuopio – Suomen Moskova” ti 25.9. klo 17.
- **Kuopion taidemuseo** (Kauppak. 35): Taitteen Vuoksi – Maisemia veden äärellä ja Onko koira kotona 14.9.2012–3.2.2013.
- **Galleria Carree** (Kauppak.13), Kari Sökö: Veistoksia 19.9.–7.10. Näyttelytilassa soi muusikon taustan omaavan taiteilijan luoma ääniteos.
- **Galleria G 12:ssa (Minna Canthin katu 15)** kuvanveistäjä Tuija Heikura: Syitä 1.–21.9.
- **VB-valokuvakeskus** (Kuninkaank.14–16): Robert Whitakerin The Beatles -näyttely 7.9.–28.10.
- **Kuopion museo** (Kauppak. 23) Perusnäyttelyjen lisäksi: Vaatteet varoja myöten – pohjoissavolaiset kansanpuvut 1800-luvulla 31.1.2013 saakka. Mestarijuoksija Hannes Kolehmainen. Palkinnot Kuopion museossa 24.3.2013 saakka. **Alasalit:** Karhun vuosi 23.9. asti.
- **Korttelimuseon näyttelysali** (Kirkkok. 22) Kansallispukunäyttely – Kuopion tanhuajat 50 vuotta: Vaate varren kaunistavi – Tanssi mielen virkistävi 26.5.–18.11.
- **Kuopion Musiikkikeskus**, Ooppera, Gioacchino Rossini: Sevillan parturi to 20. ja pe 28.9. klo 19; la 22.9. ja su 30.9. klo 14.
- **Kamarimusiikkisali:** Itä-Suomen Lääketiedetapahtuman Yleisöluento to 27.9. klo 18.
- **Jazzklubi:** Jaska Lukkarinen – Roy Assaf pe 21.9. ja pe Dramophone 28.9. klo 19. Sinfoniasarja II to 4.10.
- **Kino Kuvakukko**, Hopeatähti esittää Tämän kosken lapset ti 25.9. Ennen elokuvaa kuullaan Ikääntyvien yliopiston kanssa yhteistyössä järjestetty Harri Tapperin luento: Mikä on Vihtorin akatemia? klo 13.
- **Tanssiteatteri Minimi** (Sotku, Suok. 42/2): Heimo, ensi-ilta 22.9. klo 19, seur. esitykset: 26., 27., 28. ja 29.9.
- **Kuopion kaupunginteatteri**, Kuopion Yhteiskoulun näyttämö (Haapaniemenk.9): Siunattu hulluus 22.0. klo 14 ja 19; 28.9. klo19 ja 29.9.klo 14.
- **Puistokoululla**, Puistok.13 (käynti sisäpihalta): Kiviä taskussa 21.9. klo 19 ja 29.9. klo 14. S.O.S. – komedia olosuhteitten pakosta 22.9. klo 14; 28. ja 29.9. klo 19. Kallava Teatterifestivaali 28.–29.9. Anti – Festival 25.–30.9.

Baritoni Ville Rusanen, Sevillan parturin Figaro, Ooppera Bravon esityksessä.

Auttoivat, autan,

Pankkinainen lenkkeilee. Kummitäti ja -setä ruokkivat. Kierrätysmies valikoi leluja, reppureissaaja maalaa, lankaekspertti nututtaa. Kuusi tavallista tekijää kansainvälisen avun puolesta.

Kuopiolainen **Marja Janhunen** on vapaaajallaan viestinviejä, joka järjestää tempauksia. Äskettäin hän lenkkeili Puijolla antaakseen naiselle ammatin. Hän kuuluu Naisten Pankkiin.

”Naisten Pankki on suomalainen innovaatio. Sen kautta naiset saavat lainaa alkaakseen yrittäjiksi. Me Kuopion alueella keräämme rahaa ja ostamme pankin osakkeita. Parin vuoden aikana olemme voineet ostaa jo 15 osaketta, 750 euroa kappale. Osake ei tuo meille rahaa vaan hyvää mieltä.”

Naisten Pankki on vapaaehtoisten verkosto, joka kerää lahjoituksia, joilla kehitetään kehitysmaiden naisten toimeentuloa ja ammattikoulutusta. ”Aluesolussa ei ole jäsenmaksua. Kaikki raha kerätään lahjoituksina, kuten tapahtuman lipunmyynnillä ja arpajaisilla.” Naisten Pankin rahastoa hallinnoi Kirkon Ulkomaanapu 12 kehitysmaassa.

Naisten Pankissa käveltiin naisille ammatteja. Savossa Marja Janhunen ja muut tukevat siten kehitysmaiden naisyrittäjiä.

Naisten Pankin solu suunnittelee toimintansa solulaisten ideoiden pohjalta. ”Jokainen osallistuu haluamallaan tavalla, vaikka yksittäiseen tapahtumaan tai säännöllisesti solutapamisiin. Laitan ringille viestin, että tarvitaan kahvinkeitäjä tai lipunmyyjä. Ihmeesti tekijät löytyvät.”

Tänä vuonna naistenpankilaiset ovat pitäneet taidenäytelyn, korukirppiksen ja viimeisimpänä Kävele naiselle ammatit -liikuntatapahtuman. Solun viestinviejät käyvät myös esittelemässä toimintaa yritysten ja yhdistysten kokoontumisissa, kirkkopyhissä ja toritapahtumissa.

Apu kulkee kristityltä hindulle

”Olin opettajana Sri Lankan Baddegamassa. Kerran ihmettelin, miksi eräs köyhän perheen lapsi ei tullut enää kouluun. Selvisi, että hänen ainoa koulupukunsa oli pesty eikä se ollut kui-

vunut. Ilman vaatteita lapsi voinut tulla”, **Aruna Hartikainen** kertoo tarinoita kotimaastaan. ”Kun tuo koululainen sai kummituella hankitun uuden koulupuvun, hän ei jättänyt yhtään koulupäivää väliin.”

Aruna ja **Hannu Hartikainen** perustivat kummiryhmän, joka auttaa Sri Lankan lapsia. Neljästi kummit ovat käyneet srilankalaiskylissä.

”Siellä nähty vaikutti. Se on tärkein syy tehdä tätä”, Hannu Hartikainen tiivistää. ”Vanhempani auttoivat köyhiä, sitten minä halusin auttaa”, Aruna Hartikainen kertoo. Nyt auttaa jo 80 muutakin.

15 vuotta sitten kahdeksan kuopiolaista kummiä alkoi tukea srilankalaista orpoa tyttöä. Nyt kummeja on 80 ja kummilapsia 42. Kummiryhmä on muotoutunut itsestään ja tekee yhteistyötä Sri Lankan anglikaanikirkon kanssa.

Sri Lankassa elää yhä briteiltä peritty luokkajako ja intialaisilta kastijärjestelmä. ”Köyhien perheiden lapsissa oli paljon älykkäitä, mutta köyhän luokan ja alakastin lapsi ei kuitenkaan pääse ammattiin ilman koulutusta”, Aruna Hartikainen selittää. Kustantamalla koulupuvun, kengät ja koulutarvikkeita kummit ovat mahdollistamassa nuorille hyvän tulevaisuuden. Koulutus on polku myös avioliittoon eri luokkiin kuuluvien välillä.

Apu ei rajata uskonnolla: ”Meiltä kristityiltä kummeilta apu kulkee niin buddhalaisille, hinduille kuin kristityille perheille.”

Sri Lankan kummit tukevat kuukausilahjoituksillaan myös nuorta leukemiapotilasta ja avustavat luonnonmullistusten uhreja. Kummit kokoontuvat pari kertaa vuodessa ja ovat järjestäneet syksyisin 16 ruokalajin aasialaisen aterian. Se riittää.

Kirpparin kautta maalaamaan

Lasten auttaminen liikuttaa myös siilinjärveläistä **Jenni Shakyaa**. Parhailleen hän purkaa muuttolaatikoita Kuopiossa ja pakkaa matkalaukkuja Swazimaahan: lokakuussa olisi lähtö kolmeksi viikoksi eteläiseen Afrikkaan kahdeksan suomalaisen tiimissä. Määränpäässä maalataan lasten toimintakeskusta.

Näitä huolenpitopaikkoja on rakentamassa matkan taustajärjestö Havulaakson Lapset ry. Keskukset nousevat kyliin, joiden lapset kasvavat aidsin varjossa kasvaneet. Keskuksessa he pääsevät esikouluun, saavat ruokaa ja hengellistä evästä. Niin moni voi elää kauemmin kuin 32 vuotta, mikä oli swazimailaisten keskimääräinen elinikä.

”Kun menemme käymään kylissä, saamme nähdä, mihin apu menee. Olen seurakunnassa nuoresta asti oppinut tekemään kaikenlaista. Haluan yhdistää auttamiseen kansainvälisyyden”, Jenni Shakya sanoo.

Aiemmalla Swasimaan-matkalla koettu kasvatti Shakyaa ja laitto arvot remonttiin. ”Anna hyvän kiertää. Jos teen hyvää kahdelle ja nämä taas kahdelle, vaikutus on valtava.”

Jenni Shakya pakkaa mukaan palapelejä ja Lego-palikoita, jotka on kerätty siilinjärveläisellä Toivonsäde -kirpputorilla. Kirpparinpitäjä **Pekka Pitkänen** organisoii tavaroiden keruuta ja myyntiä Havulaakson Lapset ry:n tukemiseksi. ”Tyttäreni on yhdistyksen työssä Swazimaassa kouluttamassa esikouluopettajia.”

Toivonsäteessä myydään Havulaakson hyväksi korvamerkittyä tavaraa 500 eurolla kuussa. Se vastaa Swazimaassa viittä esikouluopettajan hyvää kuukausipalkkaa.

”Auttamisesta lähetys- ja humanitääriin työ on minulle tärkeää. Itselle työ kirpputorilla tuo tarkoitusta elämään”, Pitkänen kertoo. Hänestä tuli Kristillisen Toiminnan Tuki ry:n kirpputorin työntekijä raskaan työpaikkauupumisen myötä. Piti tarkistaa elämän suuntaa.

Oikein, oikein, nurin nurin

Jo sadat ryhmät niin kouluissa, työpaikoilla kuin seurakunnissa on kutonut nuttuja Afrikan ja Aasian vastasyntyneille. Nuttukärpänen puri myös siilinjärveläistä Jaana Tujamoa. ”Sain ohjeen ja nutun eteeni seurakunnan lähetyskellarilla. Pätkäilin, osaisinkohan itse, kun ohjeet ovat minulle hepreaa.”

Tujamo jäi koukkuun. Nyt 50 nuttua neuloneena hän erottaa sopivat lankamerkit ja antaa neulontavinkkejä. ”Raitalan-gasta kannattaa aloittaa. Yksivärinen voi olla tylsää.”

Jaana Tujamon ja muiden neulojen nutut on lennätetty

SINI SORJONEN

Toivo säteilee. Pekka Pitkänen työkavereineen

SINI SORJONEN

Lokakuussa syödään! Aruna ja Hannu Hartikainen Kuopiossa syysaterian, jonka tuotolla annetaan

me autamme

on koonnut kirpputorilta leluja. Jenni Shakya tiimeineen vie ne Swazimaahan esikoululaisille, jotta olisi millä oppia ja leikkiä.

inen ja muut Sri Lankan kummit järjestävät lapsille mahdollisuus hyvään tulevaisuuteen.

mm. Etiopiaan ja Tansaniaan, missä sairaalasta saatava nuttu houkuttaa äitejä synnyttämään sairaalan hygieenisissä oloissa kodin sijaan. Upo uusi neule on ylellisyyttä tyypillisesti rätteihin kiedottaville pikkuisille.

"Nuttuohjeen oppii varmasti, jos minäkin opin", Tujamo vakuuttaa. "Kokeilin tehdä myös töppösiä ja pipoja. Vau, osasinkin." Nutun ohje on käännetty jo ruotsiksi, englanniksi, saksaksi, unkariksi ja eestiksi.

"Joskus olisin itse tarvinnut apua mutten saanut. Päätin, että minulla ei ole niin kiire, etten auttaisi tavalta tai toisella."

Nuttujen neulominen on Tujamolle ominta aikaa. Tv-ohjelmien sijaan Tujamo ajattelee pientä kiharapäättä, joka nuttuun sujahtaa. "Tää kävis tyttölle, tuo pojalle. Tai eihän värillä ole väliä."

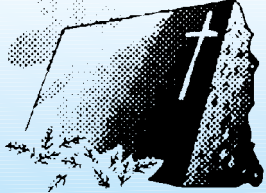
SINI SORJONEN

"Vau, minähän osasin!" Jaana Tujamo mittaillee neulomaansa nuttua, joka jonain päivänä lämmittää vastasyntyneen lapsen ihoa ja tämän äidin sydäntä.

- Lue Naisten Pankin seuraavista tempauksista www.naistenpankki.fi -sivulta ja osallistu.
- Vie tarpeettomat, hyväkuntoiset tavarasasi myyntiin hyväntekeväisyyskirpputorille, mm. Siilinjärven Toivonsäteeseen tai Kuopion Rihmaan, joita pyörittää Kristillisen Toiminnan Tuki Ry. Toivonsäteeseen voi lahjoittaa tavaroita myös erityisesti Havulaakson Lasten hyväksi.
- Syö ateria Sri Lankan kummien lounaalla lokakuussa Kuopion keskus-seurakuntatalolla.
- Nututtaako? Kysy nutuista seurakuntasi lähetystyön vastuuhenkilöltä tai etsi lisätietoja netistä ja Facebookista. Hanki ohje, lankaa ja neulepuikot – ja jää koukkuun.

HAUTAKIVET SUORAAN
VALMISTAJALTA
Myös lisäinimen kaiverrukset

VARPAISJÄRVEN GRANIITTI

Savonkatu 24, Ollinpuisto, Kuopio
Puh. (017) 263 3408

VARPAISJÄRVI, Graniitintie 7
Puh. (017) 771 811

- HAUTAKIVET
- KAIVERRUKSET
- KULTAUKSET
- ENTISÖINTITYÖT
- KIVILYHDYT

Sari Kämäräinen
Jääskelänkatu 1
70780 Kuopio
puh. 050 575 0004
www.kivipajasarik.fi

LÄNSIVUOREN HAUTAUSHUOLTO

Savonkatu 25, Kuopio
(Sokoksen takana)
www.lansivuoriky.fi
p. 017 261 3665

Hautakivi näyttely
liikkeessämme
-tervetuloa tutustumaan!

ILMAINEN NEUVO OY:n
Oikeudellinen puhelinpalvelu
0600 30 6060

Puhelun hinta 2,95 € min + pvm/mpm
www.ilmainenneuvo.fi

JUMALA PARANTAA

SANAN JA RUKOUKSEN ILTA

Ke 19.9. klo 19.00
Kallaveden kirkko

PASTORI SEPPO JUNTUNEN

Puhuu aiheesta:
Heikkouden voima

Hillel Tokazier,
piano ja laulu

Tilaisuuden järj.
Rukouspalvelu ry ja srkt

Verenpainetta, rintakipua, verenkierto- tai erektiohäiriöitä?

Lääkärintutkimus ja verisuonten kunnan
määrittäminen uudella tutkimusmenetelmällä.

Hinta 194 euroa, josta
Kela-korvaus n. 80 euroa

Yleislääketieteen erikoislääkäri
MARKKU HYVÖNEN

PUIJONLAAKSON
LÄÄKÄRIKESKUS
Kiekkotie 2, KUOPIO. Puh. (017) 282 8244
www.puijonlaaksonlaakarikeskus.fi

Joustava valtimo

Seinämuutosten
jäykistävä valtimo

Hoidamme isännöinnin huolella ja kirjanpidon tarkasti
isännöimme seuraavanlaisia kohteita: • asunto-osaakeyhtiöt
• kiinteistöosaakeyhtiöt • palvelutalot • veteraanitalot • senioritalot

Yksilöllinen ja reipas isännöintipalvelu.
Anna taloyhtiösi ammattitaitoihin, osaaviin käsiin.

Puijonkatu 13, 70100 Kuopio, Puh. 040 593 6353
Toimisto avoinna arkisin kello 9.00 - 16.00

Syys saapuu uusi lattiasi ilme!

- ♦ Hionnat ja lakkaukset
- ♦ Värjäykset ♦ Öljykäsittelyt
- ♦ Asennukset ♦ Listoitukset
- ♦ Hoitolakkaukset
- ♦ Huoneistoremontit

KallanParketti.fi

Puh. 044 304 3532, 044 577 8969

SEURAKUNNAT 19.9.-2.10.12

TUOMIOKIRKKO

Tuomiokirkko on avoinna klo 10-15, lisäksi pe klo 18-23.

puh. 040 4848 256
Perjantaimessu pe 21.9. klo 19.

Messu su 23.9. klo 10. saarna Olli Viitaniemi, liturgia Lauri Kastarinen, kanttorina ja urkurina Anu Pulkkinen.

Kirkon äitejä Anna-Maija Raittila su 23.9. klo 16. Tuomiokirkon kappelissa (sisäänkäynti Vuorikadulta). Aloittaa iltatilaisuussarjan, jossa syvennyttään kirkon naisvaikuttajien elämään ja hengellisiin löytöihin. Illan päättää vesper. Olli Viitaniemi.

Viikkomessu ke 26.9. klo 18. Olli Viitaniemi, Liisa Penttinen, kanttorina ja urkurina Anu Pulkkinen.

Perjantaimessu pe 28.9. klo 19. **Mikkelinpäivän perhemessu** su 30.9. klo 10. Lapset toteuttaa saarnan, liturgia Satu Karjalainen, lastenohjaaja Tiina Tiainen ja kanttorina ja urkurina Anna Kosola. Kirkkokyytiä ja saattoapua tarvitsevat, ottakaa yhteyttä ke 26.9. mennessä diakonissa Pirjo Litmaseen puh. 040 4848 282 tai vs. toimistosihteerin Marja-Leena Myllyseen puh. 040 4848 248.

Viikkomessu ke 3.10. klo 18. Ilpo Rannankari, Olli Viitaniemi, kanttorina ja urkurina Anu Pulkkinen.

KESKUS- SEURAKUNTATALO Suokatu 22

Seurakuntamestarit puh. 040 4848 259
Raamattupiiri ti 25.9. klo 17. Olli Viitaniemi. Kerhuhuone Aaron, Suokatu 22 C.

Eläkeläisten virkistyspäivä ke 26.9. klo 11. Raamatutunti "Jeesus antaa elämän" pastori Lauri Kastarinen. Ilmapäivällä Palvelutori Vanamo esittäytyy: asiaa vanhusten palveluohjauksesta ja asumis- palveluista Mari Leikas ja Aili Heiskanen. Lounas ja kahvi 6 €. **Keskikaupungin palvelupiiri** ke 26.9. klo 13 Kerhuhuone Eetussa, Suokatu 22 C. Uudet ja vanhat jäsenet tervetuloa mukaan kokemaan "Äiti Teresan" peitoja, toimimaan yhdessä eri tapahtumissa ja virkistymään yhdessä. **Keskikaupungin palvelupiiri** ke 3.10. klo 13 Kerhuhuone Eetussa, Suokatu 22 C.

MUMMON MÖKKI
Puijonkatu 10
Avoinna ma-to klo 11-15. puh. 040 4848 272
Mummon mökki to 4.10. klo 13. Maakuntalaulut.

NUORET
Perjantaimessu pe 21.9. klo 19 Tuomiokirkossa.
Perjantaimessu pe 28.9. klo 19 Tuomiokirkossa.
Isoskoulutus ke 3.10. klo 17.30 Keskusseurakuntatalolla, Suokatu 22 E, Takahuoneessa. Tarkoitettu kaikille ketkä haluavat toimia isosena kesän 2013 leireillä. Ilmoittautuminen ensimmäisessä kokoontumisessa. Muut syksyn kokoontumiset ovat 31.10., 28.11. ja 12.12. Koulutukseen sisältyy isosleiri Hirtulla 9.-11.11.

VARHAISNUORET
Kerhot alkavat vkolla 37 Keskusseurakuntatalolla, Suokatu 22 E. **Tyttökerho 1.-4. -luokkalaisille**, ma klo 17.30-19. Kerhossa askarrellaan, tehdään näytelmiä, leivotaan ja tehdään kaikkia tyttöjen juttuja ja pidetään hauskaa. **Kokki-kerho 1.-3. -luokkalaisille**, ti klo 17.30-19. Tehdään yhdessä kaikenlaista keittiössä: opetellaan tekemään välipaloja, suolaisia ja makeita ruokia. Snellmaninkoulu, Maaherrankatu 13, **Sählykerho 1.-2. -luokkalaisille pojille** ti klo 16-17. **Tyttöjen liikuntakerho 1.-3. -luokkalaisille** to klo 16-17. ja 4.-6. -luokkalaisille ma klo 16-17. Pelataan mukavia liikunnallisia pelejä, koekillaan uusia lajeja ja ennen kaikkea mukavaa yhdessäoloa. Mukaan tarvitset liikuntaan sopivat vaatteet. (mailat ym. löytyvät koululta) Lisätietoja nuorisotyönohjaaja Jarkko Voutilainen puh. 040 4848 285.

Varkkarileiri alakouluikäisille nuorille Ryttylän 5.-7.10. Hinta 16 €. Ilm. ja tiedustelut pe 21.9. mennessä jarkko.voutilainen@evl.fi tai 040 4848 285.

LÄHETYS

Kotien lähetyksiä ke 19.9. klo 13 Maija Erosella, Tulliportinkatu 26 B. **Näpertäjät** ti 25.9. klo 13 kerhuhuone Aaronissa, Suokatu 22 C.

DIAKONIA

Diakoniatoimisto Vastaanotot: Keskusseurakuntatalo, Suokatu 22 C. Vastaanotto ma ja ke klo 9 - 10.30. Soittoaika ma, ke klo 10.30-11.30 puh. 040 4848 253. Inkilänmäen diakoniatyöntekijän Varpu Ylhäisen päivystys ilman ajanvarausta, Suokatu 22 C ti 9-10.30, puhelinaika klo 10.30-11.30, puh. 040 4848 254, muuna aikana puh. 040 4848 255. **Kirkkokyytiä ja saattoapua tarvitsevat** Mikkelinpäivän jumalanpalvelukseen su 30.9. klo 10. ottaa yhteyttä diakonis- sa Pirjo Litmaseen puh. 040 4848 282 tai vs. toimistosihteerin Marja-Leena Myllyseen puh. 040 4848 248 viimeistään ke 26.9. mennessä.

MUUTA

Inkilänmäen yhteinen käsityöryhmä ja palvelupiiri Tättilässä to 20.9. ja to 4.10. klo 13. Entiset ja uudet seurakuntalaiset olette sydämellisesti tervetulleita suunnittelemaan syyskauden toimintaa. Varpu Ylhäinen.

PERHETYÖ

Naisten lenkkiپیری ma 24.9. klo 18 Poukaman rantasaunalla. Lenkkisau- na, iltapala ja iltahartaus. Tervetuloa joukkoon juuri sellaisena kuin olet. Lisätietoja Pirjo Rissanen puh. 040 4848 252. **Perhekerho** "Kiva kun tulin" ti 25.9. klo 9.30-11 Keskusseurakuntatalolla, Suokatu 22 E. **Perhekerho** Kiitos isä- tai- vaan ti 2.10. klo 9.30-11 Keskusseurakuntatalolla, Suokatu 22 E.

KASTETUT

Marie Aida Elise Kärkäinen, Camille Aada Eli- na Kärkäinen, Nuuti Henriikki Mäkinen, Inka Iida Olivia Kallinen, Peetu Aleksis Nykyk, Julius Eric Oliver Matikainen, Aatu Emelian Hämläinen.

KUOLLEET

Seppo Antero Rautiainen 73v, Anja Johanna Kokkonen 82v, Anna Aliina Juuti 96v, Erkki Olavi Korhonen 81v, Tyyne Elisabet Saraste 84v.

ALAVA

ALAVAN KIRKKO Keihäskatu 5

puh. 040 4848 298
Tasauspäivän konsertti la 22.9. klo 17. Kalle Pakari- nen, Sirpa Pesonen, Jenni Kaataja, Eva Alonen, Ossi Jauhainen, Alavan Kirkko- kuoro, BAND: Mikko Tuomi, kitara, Henri Laitinen, basso, A-P Rissanen, rummut. Ohjelma 10 €.

Messu su 23.9. klo 10. Saarnaa Pirjo Kuula, liturgia Anna Väättä- nen, kanttorina Ossi Jauhainen. Omaishoitajien kirkkopyhä. Messun jälkeen kirkkokahvit seurakuntasalissa, "Onneksi on omaishoitaja", terveystieteiden tohtori Tarja Välimäki, Kuopion Seudun Omaishoitajat ja Läheiset ry, musiikkiesityksiä.

Konsertti ma 24.9. klo 19. Pohjois-Savon Kanttori ry 80 vuotta. Esintyjinä Etelä- ja Pohjois-Savon kanttorit kuorolauluun ja sooloteoksiin. Ohjelmassa mm. Felix Mendelssohnin Drei geistliche Lieder sekä Savon alueen kanttorien omia sävellyksiä ja sovituksia. Vapaa pääsy.

Messu mikkelinpäivänä su 30.9. klo 10. Saarnaa Kirsi Perämaa, liturgia Pirjo Kuula, kanttorina Ossi Jauhainen.

Tuomasmessu su 30.9. klo 18. Saarna kirkkoher- ra Marja-Leena Niinivaa- ra-Koskell, musiikki Luomus-kuoro. **"Terveiset Lehtimajan-juhliilta"** pe 5.10. klo 18. Vieraillee messiaaninen juutalainen Ayelet Ronen Jad Hashmonasta, Israelista. Hän esittää israelilaista hengellistä musiikkia. Mukana myös Zipporim-kuoro. Klo 19 ateria srk-salissa. Lippujen sitovat varaukset ke 3.10. mennessä puh. 040 4848 286 (srk-toimisto, ark. 9-15) tai Zipporim-kuorolaisilta. Hinta aik. 12 €, lapset alle 12-v. 6 €. Ruoka laktoositonta. Erityisruokavaliot ilmoitettava erikseen. Ruoka tarjoillaan pöydyt. Perunntumisesta ehdottomasti ilmoitettava.

ALAVAN SEURAKUNTAKESKUS Keihäskatu 5 B

Siioninvirsiset su 23.9. klo 14 alasalissa. Puhujana mm. Hannu Koskelainen. **Raamatun lähteillä** su 23.9. klo 16 seurakuntasalissa. Köyhyys Raamatussa. Teologian tohtori, hiippakuntadekaani Sakari Häkinen.

Kirjallisuusپیری to 27.9. klo 14 kerhuhuone 1:ssä. Kirjana: Viivi Luik, Varjo- teatteri. Yht. henk. Aino Mikkonen puh. 040 7071 499. **Alavan eläkeläisten päiväپیری** ti 2.10. klo 12 seurakuntasalissa (ruokailu).

NEULAMÄEN KIRKKO Vesurikuja 4

puh. 040 4848 311
Mikkelinpäivän mukulakirkko "Polvesta polveen" kaikenikäisille su 30.9. klo 16. Mukana mm. Neulamäen päiväkerholaiset, iltapäiväkerholaiset

enkelimaja, lapsikuoro ja kirkkomusiikin opiskelijoi- ta. Saarna ja liturgia Pirjo Kuula, kanttorina Leila Savolainen. Saarnassa eri sukupolvet kertovat, miten enkelit kulkevat elämässä mukana. Kirkkohetken jälkeen yhdessäoloa ja ruokailu (3/2 €).

SÄRKINIEMEN SEURAKUNTATALO Särkiniementie 20

puh. 040 4848 307
Tule yhteyteen Särkitupa- paan to 20.9. klo 13. Tansa- niassa lähetystyössä ollut TT, kasvatussihtööri Kati Kemppainen avartaa näkymiä afrikkalaisesta elämästä. **Messu** su 23.9. klo 13. Saarnaa Pirjo Kuula, liturgia Anna Väättä- nen, kanttori- na Ossi Jauhainen.

VARHAISNUORET

Kouluikäisten toiminta - Alavan kirkolla, Keihäskatu 5, Ma: kokkikerho *1-6 lk klo 17-19, poikien salibandykerho 4-6 lk klo 17-18, liikuntakerho 2-6 lk klo 18-19. Ti: tyttöjen kuvataidekerho 2-6 lk klo 16.30-18. Ke: kokkikerho *1-6 lk klo 17-19. *Voit valita jommankumman kerhoista; 1 kerho/vko. To: tyttöjen näytelmäkerho 1-6 lk klo 16-17, salibandykerho 1 lk klo 17-18, salibandykerho 2-3 lk klo 18-19.

Neulamäen kirkolla, Vesurikuja 4, Ma: kokkikerho *1-6 lk klo 17-19, ilmaisu- taidonkerho 1-6 lk klo 17.30 - 19, Ke: Kokkikerho *1-6 lk klo 17-19. *Voit valita jommankumman kerhoista; 1 kerho/vko. **Neulamäen koululla**: To: Salibandykerho 1-6 lk klo 16-17 (Sisäänkäynti E-oves- ta yläkoulun pihalta). **Lehtoniemen kerhotila**, Lehtoniementie 107, Ti: Kepihevoskerho 1-6 lk klo 17-18.30. **Martti Ahtisaaren koululla**: ti salibandykerho 1-6 lk klo 16.30-17.30. (Sisäänkäynti parkkipaikan puoleisesta pääoves- ta).

Särkiniemen kirkolla, Särkiniementie 20, Ma: kokkikerho *1-6 lk klo 17-19. Ti: kokkikerho *1-6 lk klo 16.30-18.30 *Voit valita jommankumman kerhoista; 1 kerho/vko. **Särkiniemen koululla**: Ti: poikien salibandykerho 1-3 lk klo 17-18, poikien salibandykerho 4-6 lk klo 18-19.

Syysloman extrakerhot: (Lisätietoja kerhois- sa vk 40) ma 15.10. klo 11 - 16 Alavan kirkolla, ti 16.10. klo 11-16 Särkiniemen kirkolla, ke 17.10. klo 11-16 Neulamäen kirkolla.

Leirit: Tyttöjen ja poikien leirit (7-14-v) Ryttylän 2.- 4.11. (paluu su klo 13 Gospel Junior-messuun), Ryttylän 9.-11.11. (paluu su klo 10). Molemmille leireille voidaan ottaa 20 tyt- töä ja 20 poikaa. Leirimak- su 16 €. Ilm. ajalla 8.-21.10. www.kuopionseurakun- nat.fi/alava tai 22.10. klo 16 - 17 puh. 040 4848 293. Huom! Jos ilmoittautu- neita on enemmän kuin voimme ottaa, arvomme leiripaikat. Muista ilmoit- tautuessaasi laittaa yksi ka- veritoive, niin se huomioidaan arvonnassa yhteydes- sä. Isien ja poikien joulu- leiri 14.-16.12. Hirvijärven leirikeskuksessa. Ilm. puh. 26.11. klo 15-17 Niklakselle puh. 040 4848 415 tai sitä ennen sähköpostitse nik- las.gronholm@evl.fi. Lei- rin hinta isästä ja pojast- a 56 €, seuraavat pojat 16 €. Jos leiriläisiä on enem- män kuin mitä voidaan

mukaan ottaa, lähtijät arvotaan.

Partio: Alavan seurakunnan yhteydessä toimii pojille tarkoitettu Partiolippukunta Kuopion Metsäpojat. Uusi sudenpenturyhmä (7-10-v.) aloittaa toimintansa ke 26.9. klo 17-18 Alavan kirkolla. Kiinnostuneet voivat ottaa yhteyttä ma 24.9. mennessä, Tero Tuomisojaan, erajomppa@hotmail.com. Ryhmä aloittaa toimintansa mikäli kiinnostuneita on riittävästi. Lisätietoja lippukunnan johtajalta Tero Tuomisojalta puh. 044 5377 738.

DIAKONIA

Diakoniatoimistot - Alavan kirkko: Ajanvarausvastaanotto ke klo 9 – 11, Liisa Tiilikainen puh. 040 4848 324 (Alava, Niirala, Haapaniemi ja Lehtoniemi). Neulamäen kirkko-seurakuntakeskus: to klo 9 – 11, Ulla Turunen puh. 040 4848 325 (Neulamäki). Särkiniemen kirkko-seurakuntakoti: ti klo 9 – 11, Sisko Laitinen puh. 040 4848 326. (Särkiniemi, Särkilähti).

MUUTA

Alavan ja tuomiokirkko-seurakunnan omaishoitajien ryhmä ma 24.9. klo 13. Ryhmä kokoontuu joka kk:n viimeinen ma klo 13 keskusseurakuntatalolla, Samulissa.

Henkilökohtaisesti ohjattu retriitti 29.11.-2.12. Rytkyn leirikeskuksessa. Ohjaajina rovasti Leena Rantakokko ja diakoni Sisko Laitinen. Ilm. 5.11. mennessä Sisko Laitinen puh. 040 4848 326, sisko.laitinen@evl.fi Hintaa 140 €, eläkeläiset, työttömät ja opiskelijat 100 €. (srk:sta voit kysyä avustusta tarvittaessa). Päiväohjelmassa messu, neljä henkilökohtaista rukousmietiskelyä Raamatun tekstin äärellä, tapaaminen ohjaajan kanssa ja illan hiljentyminen yhdessä. Järj. Alavan seurakunta.

PERHETYÖ

Perhekerhot - Vkolle 39 Neulamäessä ja Lehtoniemessä: Kirkko soi! Kanttori Leila Savolainen laulattaa, Alavalla ja Särkiniemessä: Enkelin siipien havinaa. Viikolla 40 Neulamäessä ja Särkiniemessä: Kun kiukuttaa - aggressiota kesyttämään, Alavalla ja Lehtoniemessä: Liikkumisen riemua. Perhekerho kokoontuu Neulamäessä tiistaisin, Alavassa, Särkiniemessä ja Lehtoniemessä ke klo 9.30-11.

KASTETUT

Aukusti Topi Petter Asikainen, Aatu Onni Johannes Vepsäläinen, Eevi Olivia Hukkanen, Diaba Maria Soungouna, Fiona Manuela Vesander.

KUULUTETUT

Pekka Mikael Toivanen ja Heidi Tuulikki Ilona Miettunen.

KUOLLEET

Pentti Juhani Keränen 68v, Antti Robert Brandt 75v, Ann-Mari Jutila 38v.

KALLAVEDEN KIRKKO Rauhalahdentie 21

puh. 040 4848 336

Messu su 23.9. klo 10. Liturgia Hannu Komulainen, saarna Raili Rantanen, kanttorina Mari Vuola-Tanila. 70-,75- ja 80-vuotiaiden syntymäpäiväjuhla. **Nuoren seurakunnan veisukirja 2010 kantes-ta kanteen yhteislaulu-tapahtuma** la 29.9. klo 10-14. Ruokailu klo 12 vain **etukäteen ilmoittautu-neille**. Ilm. 19.9. mennessä nuorisotyönohjaajallesi tai hanna.i.konen@evl.fi. **Mikkelinpäivän messu** su 30.9. klo 10. Liturgia Petteri Hämäläinen, saarna Veli Mäntynen ja kanttorina Mari Vuola-Tanila. **Kaikkille avoin Myrskyl-yhtymessu** su 30.9. klo 18. Kipparina Hannu Komulainen. Mukana lapsikuoro, nuorten lauluryhmä, Pauli Voutilainen, hanuri, Tanilan perhe ja iso joukko seurakuntalaisia. Viitotomakielinen tulkkaus. Jatkoilla kakkukahvit.

MUUTA

Perheraamattupiiri su 23.9. klo 16.30 Kirkon alakerrassa. Raamattupiiristä vastaa Pia Karjalainen puh. 050 5251 012.

PETOSEN SEURAKUNTATALO Pyörönkaari 21

puh. 040 4848 345 **Lasten sadonkorjuukirkko** su 23.9. klo 16. Matti Pentikäinen, Anna-Maija Hella, Petosen seurakuntatalon päivä ja iltapäiväkerholaiset ohjaajineen. **Kansainvälinen messu** la 29.9. klo 16. Juha Määttä ja Anni Tanninen. **Aikuisten takkailta** ke 3.10. klo 18 Takkahuoneessa. **Avoimet ovet ala- ja yläkoululaisille** to (4.10. alkaen) klo 14-16.30. **Raamattuilta** to 4.10. klo 18.

VEHMASMÄEN KAPPELI Sotkanniemi 15

puh. 040 4848 351 **Mikkelinpäivän perhemessu** su 30.9. klo 13. Veli Mäntynen ja Keijo Eskola.

MUUTA

Vapaan runon ja sävelen ilta su 23.9. klo 18 Valoharjulla. Raili Rantanen ja Anna-Mari Linna.

HIRVILAHDEN KAPPELI Länsirannantie 2410

puh. 044 275 7936. **Perheiden pyhähetki Mikkelinpäivänä** su 30.9. klo 13. Raili Rantanen ja Anne Keränen.

MUUTA

Hirvilahden työseura ti 25.9. klo 11.30-13 Niemijärven kylätalossa Olotila-tiistaista.

KARTTULAN SEURAKUNTAKOTI Kissakuusentie 14

puh. 040 4848 547 **Lähetysilta** pe 21.9. klo 18. Raamattutuokio. Japanin työn haasteita ja terveisiä. Jorma ja Lea Pihkala. **Rukousilta** su 23.9. klo 18. **Puuhailta 4-6-vuotiaille** ma 24.9. klo 17-18.30. Ilm.tekstiviestillä (Lapsen nimi, ikä ja lapsen huoltajan tiedot) Tuija Soinille 21.9. klo 16 mennessä puh. 040 4848 543. Ryhmään mahtuu 15 lasta. Ohjaajina Tuija Soini ja Mari Paukonen. **EU-ruuan jakelupäivä** ti 25.9. klo 9-12, Kuopion Seudun työttömät. **Siioninvirsi-ilta** to 27.9.

klo 18. Anne Keränen ja Osmo Rissanen. Kahvitarjoilu. **Perheen pyhäpäivä ja 3-vuotiaiden syntymäpäiväjuhla** su 30.9. klo 16. Petteri Hämäläinen, Tuija Soini ja Anne Keränen. Huom! Aika ja paikka.

MUUTA

Miesten lenkkiپیri to 20.9. klo 17.30 Syvänniemen pappilalla ja rantasaunalla. Kävelytesti. **Eräkirkko** su 23.9. klo 13 Airakselan kodalla. Reijo Mustonen ja Anne Keränen. Nuotiokahvit. **Miesten saunailta** to 4.10. klo 17.30 Jukka Huttusella, Kuttaniementie 153. Aiheena Miehen elämän sisältö, Jarmo Tarkkonen alustaa.

NUORET

Nuortenillat to 27.9. ja 4.10. klo 17.30-20.30 Kallaveden kirkolla. 27.9. aiheena Enkelien ilta ja 4.10. Rakkausilta. **Avoimet ovet ala- ja yläkoululaisille** to (4.10. alkaen) klo 14-16.30 Petosen seurakuntatalolla.

LÄHETYS

Lähetysaskartelut ma klo 18-20 Petosen seurakuntatalolla. **Naisten lähetyslölyt** to 27.9. klo 18 Rytkyllä. Lähtö kirkolta klo 17.30 ja Petoselta klo 17.35. Vapaaehtoinen maksu lähetykselle. Saunomisen lisäksi kevyt iltapala ja asiaa lähetksestä.

DIAKONIA

Valoa arkeen aloitetaan to 20.9. klo 13-15 Petosen seurakuntatalolla. Sinulle nainen, joka kaipaat elämäsi mielekäästä tekemistä ja koet tällä hetkellä arkesi harmaaksi. Tule ideoimaan ja toimimaan yhdessä: Lisätietoja ja ilm. diakoni Hanna Rasa puh. 040 4848 372 tai diakonis-Riitta Reima puh. 040 4848 370. **Omaishoitajien kirkkopyhä** su 23.9. klo 10 Alavan kirkolla. Kahvitarjoilu. **Leväsen kammari** ma 24.9. klo 12.30-14. Leväsen palvelukeskuksessa, Leväsentie 27. "Hiljaisuuden sininen hetki", vanhustyön erityistyöntekijä Arja Mielikäinen.

Hyvän hoidon päivä to 27.9. klo 10.30-14.30 Rytkyn leirikeskuksessa. Tee ma "Mitkä asiat auttavat sinua jaksamaan, tuottavat iloa elämääsi?". Riitta Reima, Irene Savaolainen ja Anni Tanninen. Ilm. diakoniatoimistoon puh. 040 4848 332 ma tai to klo 9-10 (voit jättää myös viestin vastaajaan).

Omaishoitajat: Tunnetautuesi-tilaisuus ti 2.10. klo 15-17 kirjastolla. Tule kuulemaan tietois-ku omaishoitajan tuista ja palveluista. **Lähimmäis- ja vapaaehtoistyössä toimivien yhteinen teemailta** ti 2.10. klo 18-20 Kallaveden kirkolla. "Nöyrinä muttei nöyristellen - mitä on oikeanlainainen nöyryys?" Teologi/perheneuvoja Ilkka Koponen.

PERHETYÖ

Perhekerhot seuraavasti. **Petosella ja Valoharjulla** ti klo 9.30-11, **Kallaveden kirkolla, Jynkänvuoren kerhohuoneella ja Kurkipirtissä** ke klo 9.30-11, **Sotkanniemessä** (Maarit Kosusella, Nuottaniemi 72) to klo 9.15.-10.45. **Rytkyn leirikeskuksessa** ker-

ran kuussa ke: 19.9., 24.10. ja 28.11. **Karttulan seurakuntakodilla** ti klo 9.30-11 ja **Syvänniemen pappellassa** ti klo 9.30-11. **Taidetiistai** ti 25.9. ja 2.10. klo 9.30-11.30 tai 13-15. Koko perhe kädentaitojen pariin Kallaveden kirkolle. Omat eväät ja taiteiluun sopivat vaatteet mukaan.

PIIRIT

Rytkyn seurakuntapiiri ti 2.10. klo 18 Irma Tiiosella, Matomäki 29. Sotkanniemen työseurat to 27.9.2012 klo 18.30 Elina ja Tapani Jauhiaisella, Sotkanniemi 796.

KASTETUT

Lenni Alexander Pelkonen, Siiri Janna Julia Junnila, Urho Mikko Juhanin Nästi, Anni Ilona Ryy-nänen, Aada Elina Hämäläinen, Samu Ville Oskari Miettinen, Ilse-Linnea Eskola, Thomas Anthon Pitkän, Helmi Lumi Lydyia Polvinen, Vilho Onni Juhanin Luukkainen, Väinö Jalmari Komulainen.

KUULUTETUT

Juha Pekka Peltola ja Minna Heidi Inkeri Happonen.

KUOLLEET

Helmi Ester Lujanen 91v, Maire Annikki Jokilinna 72v, Sirkka Tellervo Laine 87v, Hilma Helena Manunen 94v, Urpo Tapio Syrjänen 75v, Erkki Olavi Kinnunen 86v, Seppo Eelis Juhani Pitkänen 62v.

PYHÄN JOHANNEKSEN KIRKKO Kellolahdentie 8

puh. 040 4848 386 **Kansanlähetyksen lähetysseminaari "Antaessaan saa"** la 22.9. klo 11-17 srk-salissa. Jorma ja Lea Pihkala, Hannu Laukkanen, Pentti Rissanen, Kulkilat, Sanna Husso. Lähetyslounas ja kahvit. **Messu** su 23.9. klo 10. Saarna Sanna Husso, liturgia Aulikki Mäkinen. **Perheen pyhä** su 23.9. klo 16. Marjo Parttimaa. **Miesten piiri** ke 26.9. klo 18. Lauri Paatero. **Mikkelinpäivän messu** su 30.9. klo 10. Saarna Aulikki Mäkinen, liturgia Marjo Parttimaa. Lapsikuoro. Kanttori Riitta Matilaisen eläkkeellelähtöjuhla.

MÄNNISTÖN VANHA KIRKKO Lönnrotinkatu 24

puh. 040 4848 386 **Messu** su 23.9. klo 13. Saarna Sanna Husso, liturgia Aulikki Mäkinen. Gideonit esittelevät toimintaansa. Nuorten kirkkokahvit. **Naisia raamatussa - raamattupiiri työikäisille naisille** ke 26.9. klo 18. Käynti sisäpihan kautta. Aulikki Mäkinen. **Miesten Männistöپیri** ti 2.10. klo 18.30. Parillisilla viikoilla. Käynti sisäpihan kautta. Esko lisalo, puh. 0400 722 647.

DIAKONIA

Tarinarasia - elämäntekermusryhmä 50–65-v. naisille. Ryhmä alkaa Pyhän Johanneksen kirkolla to 4.10. ja kokoontuu tulevan syksyn sekä kevään 2013 ajan joka toinen viikko. Tiedustelut ja ilm. Ulla

Luopumisen kautta uuteen

S eisomme sairaalan kappelissa saattohartaudessa. Rakas ihminen on kuollut. Nenäliinoja kaivetaan taskusta. Varovaisin askelin siirrytään lähemmäksi arkkua. Kummallinen kylmyys tunkee luihin ja ytimiin. Kuiskauskin tuntuu liian kovalta murheellisten korville. Hän lähti täältä kesken kaiken.

Aloitamme kuitenkin kuin kaikkea edessämme näkyvää uhmaten viren "Jumalan kämmenellä ei pelkää lintunen." Perheen nuorimmainen laittaa varovasti orvokit valkoiselle peitolle. Siihen ne jäävät tumman violetteina ja kirkkaan keltaisina, kun kävelemme omaisten huoneeseen.

Luther on sanonut, että meidän Heramme ei ole kirjoittanut ylösnousemuksen lupaus-ta vain kirjoihin, vaan jokaiseen kevään lehteen. Se lupaus on kirjoitettu myös niihin keväisiin orvokkeihin, jotka perheen kuopus asetteli valkoiselle lakanalle.

Syksyllä luonto valmistuu talveen. Se näyttää kuolevan. Puut pudottavat lehtensä. Kasvien korret lakastuvat. Elämä painuu syvälle näkymättömiin talven ajaksi. Lähes neljäkymmenen asteen pakkasella kesän vihreys ja mehiläisten surina helteessä tuntuvat kaukaisilta.

Luonto kuitenkin katkelee sisälleen elämän, joka keväällä taas herää kasva-

maan ja kukkimaan auringon lämmössä. Ellei tätä kokemusta tietäisi todeksi, olisi vaikeaa uskoa uuteen kevääseen.

Jumala on käsittämätön. Hän näyttää toimivan vastakohtien kautta. Uudet lehdet syntyvät vasta kun syystuuli riipii entiset pois. Luoja kasvattaa viljan kuoleen näköisistä, maahan peitetyistä siemenistä. Uutta elämää näyttää syntyvän vain kuoleman ja luopumisen kautta. Jumala vie kuoleman kautta elämään ja pimeyden kautta valoon.

Mekin kuulemme kerran, mutta Kristuksen kanssa me myös nousemme kuolleista. Kärsimys ja kuolema eivät ole kristitylle kaiken loppu. Ne ovat kuin pimeän talven tavoin läpikulkuvaiheita matkalla kohti Jumalan uutta kevättä.

Kuolemalla ja pimeydellä ei ole viimeistä sanaa. Kristitty kallistuu aina eteenpäin kohti parempaa tulevaisuutta, kohti kotia.

Istumme pääsiäisyön messussa. Vierelläni istuva lapsi ojentaa kädessään olevasta kynttilästä tulen kädessäni olevaan kynttilään. Valo leviää kirkossa ja valaisee kasvot. "Lensi maahan enkeli, joutuisampi tuulta. Suuren kiven vieritti hän syrjään haudan suulta."

RISTO VOUTILAINEN

Kirjoittaja on Kuopion seurakuntayhtymän johtava sairaalapastori sekä Palvelevan puhelimen toiminnanjohtaja.

Tervetuloa hermoratahierontaan!

Jos kärsit huonosta aineenvaihdunnasta, verenkierrasta tai ongelmana on päänsärky, niska- ja hartiakivut ja jalat ovat heikossa kunnossa.

MUISTA
LAHJA-
KORTIT!

KIPU-HOITO

Aino Pusa

Haapaniemen-
katu 25 A 30
puh. 0500-137 477

*Suru on
hitaasti vaalenevia varjoja...*

**Hautaus toimisto
J. NURRO OY**

Kauppakatu 55-57 KUOPIO Puh. 017-2613065, 040 5056287
saila.lehto@nurro.fi www.nurro.fi

*Pesu
Leena Oy*

*Pesulapalveluita
laadukkaasti
yrityksille ja yksityisille*

Liipasintie 2 (Saarijärven B-alueella) KUOPIO

017 369 0700

Ahertajankatu 3, 78850 Varkaus
p. 017 369 0700

**Arkut, kuljetukset, kukkalaitteet,
sidontatyöt ja koristelu,
hautakivet ja kaiverrukset**

Iltaisin ja viikonloppuisin:
Kari Väänänen,
puh. 040 585 0456
toimisto@hautausuimistoparviainen.fi

**Pitopalvelu kaikkiin
juhliin ja tilaisuuksiin**

Iltaisin ja viikonloppuisin:
Tellervo Väänänen,
puh. (017) 262 1374, 040 540 4226

Hautausuimisto

PARVIAINEN OY

Savonkatu 18, 70110 KUOPIO, puh. (017) 261 3771

Kukkanen

K-Citymarket, kauppakeskus • p. 3613 802 • JOKA PÄIVÄ 9-19
Linja-autoasema • p. 2616 196 • JOKA PÄIVÄ 9-19

Heimosen Kukkakauppa

Ruotsinkatu 54, Niirala • p. 2820 678 • MA-PE 9-17, LA 8-13
• www.heimosenkukkakauppa.fi

Kodin Kukkapaalvelu

Kuninkaankatu 26, keskusta • p. 2612 438
ARK. 9-17, LA 9-14 • www.kodinkukkapaalvelu.fi

Kukka-Hanski

Kauppahalli • p. 2626 221 • MA-PE 8-17, LA 8-15

Tarhurin Kukka ja Sidonta

Männistön Ostoskeskus • p. 2622 821 • MA-PE 9-17, LA-SU 9-14

Kukkakauppa Cosmos

Kauppakatu 9 • p. 050 542 2800 • MA-PE 9-19, LA-SU 9-15
• www.atcosmos.fi, kukkakauppa@atcosmos.fi

Kukka ja Sidonta Floretta Ky

Kauppakatu 63, keskusta • p. 2811 655 • MA-PE 9-17.30, LA 9-15, SU 11-15
• www.floretta.fi, info@floretta.fi

*Kodin
Helga*

Meiltä saat perinteiset
kotisiivoukset
Kuopio/S.järvi: p. 0400 853 853
www.kodinhelga.com

Tietokoneapu

**Kotitalous-
vähennys 45%**

www.orden.fi

040 5844 045

Hammaslaboratorio
Hyvä Hammas Oy
Puree Paremmiin.

Vuorikatu 36, 70100 Kuopio

**Erikoishammasteknikko
Satu Koskela**

p. 017 265 4400

• Matot

• vuodevaatteet • ym.

Pyykkisatama

Itkonniemenkatu 27, 70500 Kuopio
Puh. (017) 263 3128

Puijon Maja palvelee lämmöllä

arjessa ja
juhlassa
niin ilon kuin
surunkin hetkinä

- juhlaravintola
- lounasravintola
- hotelli
- sauna- ja kokoustilat

Kysy lisää ja pyydä tarjous
p. 044 552 4810
myynti@puijo.com

**Puijon torni
Hotelli Puijon maja**
www.puijo.com

Puijotie 135, 70300 Kuopio

**Kukkakauppa
Hautausuimisto
Pitopalvelu**

Kukka ja hautauspalvelu
ROSANNA

Vuorikatu 25
www.rosanna.fi

Kukkakauppa p. (017) 261 1456
Hautausuimisto p. 044 094 5919

SEURAKUNNAT

Haloselle 26.9. mennessä
puh. 040 4848 405.

Perheleiri Hirvijärvellä
12.-14.10. Ilm. Marjo Partti-
maa, puh. 040 4848 320.

Ukintupa ti ja to klo 12-14
Pyhän Johanneksen kirkol-
la. Ti klo 12 hartaus ja klo
12.30 jumppa. Sanan tor-
stai 20.9. klo 12, Merja Hy-
värinen.

**Omaishoitajien kirkko-
pyhä** su 23.9. klo 10 Alavan
kirkossa. Kahvitarjoilu.

**Elämää etsimässä -pii-
ri** to 27.9. klo 14.30-16 Py-
hän Johanneksen kirkolla.
Marjo Parttimaa.

Tunne etuutesi -tilaisuus

omaishoitajille 2.10. klo
15-17 kirjastolla. Tietois-
ku omaishoitajan tuista ja
palveluista.

MUUTA

Hartaus to 20.9. klo 13.30
pienryhmäkoti Honkaran-
nassa, Sandelsinkatu 14.
Marjo Parttimaa.

Hartaudet ma 1.10. klo
13 ja 13.30 Sunnen kodil-
la, Päivärinteentie 29. Lau-
ri Paatero.

Hartaus to 4.10. klo 13.45
Mäntylän palvelutalolla,
Untamonkatu 5. Ulla Ha-
lonen.

KASTETUT

Alma Josefina Heikin-
tytär Matero, Elias Seve-
ri Saikkonen, Eetu Lau-
ri Antero Hiltunen, Aa-
ron Lauri Johan Lindh, Ta-
neli Sulo Eemeli Turunen,
Eetu Aleksis Elias Suhonen,
Helmi Anna Maria Saasta-
moinen.

KUULUTETUT

Sami Juhani Kiimalainen
ja Anna Mirjam Poutiai-
nen, Juho Samuel Häkli ja
Satu Johanna Pohjolainen,
Ahti Juhani Kuittala ja He-
lka Maria Tofferi.

KUOLLEET

Elvi Ester Holopainen 90v,
Marja Leena Jenu 69v,
Martti Päiviö Korhonen
91v, Aino Alina Heikkinen
90v, Pekka Juhani Hoffren
66v, Anja Kristiina Lehto-
lainen 63v.

PUIJON KIRKKO
Taivaanpankontie 3

puh. 040 4848 419
Messu su 23.9. klo 10. Pek-
ka Nieminen saarnaa,
Heikki Hyvärinen, Jaana
Marjanen. Kanttorina Joo-

na Saraste. Lapsille pyhä-
koulu.

Sioninvisiiriat su
30.9. klo 18. Sanna Alanen,
Eino Miettinen, Raili Pur-
siainen.

**Mikkelinpäivän mes-
su ja lähimmäisen päivä**
ke 3.10. klo 10. Kari Kuu-
la saarnaa, Sanna Alanen,
Pekka Nieminen. Kantto-
rina Outi Keskisipilä. Kuo-
pion Nuorisokoulu, johtaa
Jussi Mattila. Lapsille py-
häkoulu. Martat tarjoavat
perunapuurola diakonia-
työn hyväksi. Tuo tulles-
sasi lähellä asuva vanhus
mukanasi kirkkoon. Lä-
himmäiset avustavat van-
huksia Puijonlaakson pal-
velukeskuksesta ja mah-
dollisesti Tukitalolta kirk-
koon. Kokoonontuminen
kirkolla klo 9.20. Ilmoi-
tathan Raili Lehtoviidalle
puh. 040 48484 438, mi-
käli tulet avustajaksi.

PUIJON
SEURAKUNTAKESKUS

Taivaanpankontie 3

**Eläkeläisten iltapäivä-
kerho** to 20.9. klo 12.30.
Nimikkolähetit Marja-Li-
isa ja Jakov Mrcela kerto-
vat työstään ja to 27.9. klo
12.30 vieraana diakoni Var-
pu Ylhäinen.

**Aterioiva seurakunta -
luento ja keskustelu ju-
malanpalveluksesta** ma
24.9. klo 18.30. Kari Kuu-
la. Mitä luterilainen kirkko
opettaa ehtoollisesta? Isä
meidän – kristittyjen ruo-
karukous. Miten otan vas-
taan ehtoollisen? Eivätkö
lapset saa aterioita? Lu-
ennolla voi ilmoittaa kiin-
nostuksensa messun avus-
tajan erilaisiin tehtäviin.
Kysymyksiä voi jättää Pui-
jon kirkon aulassa olevaan
kysymyslaatikkoon tai lä-
hettää niitä seurakunnan
sähköpostiin puijo@evl.fi.

**Lähimmäisten tapaami-
nen** ti 25.9. klo 18. Tervetu-
loa vaihtamaan kuulumis-
ia kesän jälkeen kahviku-
pin ääressä.

Perhekerho ke 26.9. klo
9.30. Enkeli minua suo-
jelee.

**Eläkkeelle siirtyneiden
iltapäivä** ke 26.9. klo 13.
Elämäni näköalapaikalla,
teemaan johdattelee per-
hepsykoterapeutti ja työn-
ohjaaja Päivi Föhr. Musiik-
kia Joona Saraste, kahvi-
tarjoilu.

**Sinattu ja ylistävä seu-
rakunta - luento ja kes-
kustelu jumalanpalve-
luksesta** ma 1.10. klo 18.30.
Sanna Alanen ja Outi Kes-
kisipilä. Isän ja Pojan ja Py-

hän Hengen nimeen – siu-
nauksen idea. Synnintun-
nustukseen kyllästyy –
miksi joka pyhä? Mitä syn-
ninpäästössä tapahtuu?
Onko pakko ylistää Juma-
laa? Luennolla voi ilmoit-
taa kiinnostuksensa mes-
sun avustajan erilaisiin
tehtäviin. Kysymyksiä voi
jättää Puijon kirkon au-
lassa olevaan kysymyslaa-
tikkoon tai lähettää niitä
seurakunnan sähköpostiin
puijo@evl.fi.

Israel-piiri ti 2.10. klo 14.
Ariela Toivanen.

Perhekerho ke 3.10. klo
9.30. Kipposet, kapposet
marjoja täyteen.

LÄNSI-PUIJON
KERHOHUONE

Rypysuontie 28-30

puh. 040 4848 419
Perhekerho ti 25.9. klo
9.30. Enkeli minua suo-
jelee.

Perhekerho ti 2.10. klo
9.30. Kipposet, kapposet
marjoja täyteen.

RANTA-TOIVALA

Seurakuntapiiri to 20.9.

klo 18.30 Aune Kumpu-
laisella, Ranta-Toivalantie
248. Riitta Murtorinne.

MUUTA

**Omaishoitajien kirkko-
pyhä** su 23.9. klo 10 Alavan
kirkossa, kahvitarjoilu.

**Omaishoitajat: Tun-
ne etuutesi – tilaisuus** ti
2.10. klo 15 kirjastolla klo
17 saakka. Tule kuulemaan
tietoisuutta omaishoitajan
tuista ja palveluista.

POUKAMA

Perhekerho ti 25.9. klo
9.30. Enkeli minua suo-
jelee.

Ystävänpäiväkerhon ret-
kipäivä Aholansaareen
26.9. Ilm. kerhossa Riitta
Murtorinteelle.

**Mikkelinpäivän ruska-
kirkko** su 30.9. klo 10.
Heikki Hyvärinen, Joo-
na Saraste. Kirkkohetki ja
kirkkokahvit nuotiopai-
kalla. Sateen sattuessa si-
sätiloissa.

Tehdään yhdessä -ryhmä
ma 1.10. klo 18. Jääkaap-
pimagneetit. Seija Rissa-
nen, Helena Heija-Nuuti-
nen. Lisätietoa diakonia-
työntekijä Riitta Murto-
rinne puh. 0404848437.

Perhekerho ti 2.10. klo
9.30. Kipposet, kapposet
marjoja täyteen.

Ystävänpäiväkerho ke
3.10. klo 11. Heikki Hyväri-
nen. Ruokailu ja raamat-
tualustus ja keskustelu Py-
hän Hengen Hedelmistä.

KASTETUT

Linda Elisa Teerikorpi, Jen-
ny Inkeri Kokkarinen, Ei-
nojussi Joonatan Muhon-
nen, Tatu Veikko Viljami
Väänänen, Oskari Väinö
Viljami Nerg, Kaapo Vili
Olavi Kristersson.

KUOLUTETUT

Heikki Juhani Paavola ja
Aiju Heinikki Lipponen.

KUOLLEET

Aira Pirkko Ruokolainen
67v, Marjatta Hilka-Liisa
Haara 90v, Veijo Aulis Ko-
ponen 76v, Aarne Vilho
Utriainen 89v, Hilka Ka-
tariina Ruotsalainen 84v,
Sinikka Anneli Näyhä 80 v

JÄRVI-KUOPIO

RIISTAVEDEN KIRKKO
Joensuuntie 2505

Sadosta kiittämisen

RUKOILEMME

Matkan päässä, mieli jäässä,
seisoi synkkä mies.
Arvosteli,
sadatteli kurjaa elämää,
syytti Jumalaa.

Kristus tuli, mieli sulii,
särkä kova ies.
Rakkautta, armahdusta
sydän ymmärtää,
kiittää Jumalaa.

ERKKI LEMINEN
VALITUT RUNOT. KARAS-SANA.

TIMO KORHONEN/KOTIMAA

19.9.-2.10.12

messu su 23.9. klo 10. Rai-li Pursiainen ja Riikka Tuu-ra. Sadonkorjuukahvit kir-konmäellä. Sateen sattues-sa seurakuntatalon takka-huoneessa.
Mikkelinpäivän messu su 30.9. klo 10. Raili Pursiai-nen ja Riikka Tuura.

RIISTAVEDEN SEURAKUNTATALO Keskustie 2

Perhekerho ti klo 9.30-11. Ruokailu 25.9.
Lähetyspiiri to 20.9. klo 17.30. Kuulumisia seura-kunnan nimikkoläheteil-tä ja nimikkokohteista. Il-tatee.

Pekka Karttusen 80-vuo-tissyntymäpäiväseurat su 23.9. klo 13.30. Kahvi-tarjoilu klo 12 alkaen.
Siioninvirsiseurat ma 24.9. klo 19. Raili Pursi-ainen
Virkistyspäivä ti 25.9. klo 12.
Mikkelinpäivän yhteis-laulutilaisuus su 30.9. klo 19. "Laula enkeleiden kanssa".

MUUTA

Perhekerho Neuronilla päiväkerhotilassa ke 26.9. klo 9.30. Merja Manninen ja Raili Pursiainen

JUANKOSKEN YLÖS-NOUSEMUKSEN KIRKKO Mäntytie 5

Päivärukous to klo 12.
Messu su 23.9. klo 13. Pau-la Hagman-Puustinen, Matti Saarela. Kaskilaula-jat. Eläkelitoin kirkkopyhä, kirkkokahvit.
Mikkelinpäivän mes-su su 30.9. klo 13. Paula Hagman-Puustinen, Riik-ka Tuura.
Iltavesper ma 1.10. klo 19. Paula Hagman-Puustinen, Lauluryhmä Liekki.

JUANKOSKEN SEURAKUNTATALO Mäntytie 5

Naisten piiri ma klo 12 pienessä kerhohuoneessa.
Aamukahviryhmä alk. 20.9. to klo 10. Parillisina viikkoina.
Naisten raamattupiiri to 20.9. klo 18. Parittomina viikkoina. Pieni ker-hohuone.
Kirkkokuoro to klo 18 alkaen. Syksyn toimintakau-si alkaa 20.9.
Perhekerho ti 25.9. ja 2.10. klo 9.30.
Rukouspiiri ti klo 10.30 pienessä kerhohuoneessa.
Seurakuntakerho ke 26.9. klo 12.
Lähetysaskartelu to 27.9. klo 10. Parittomina viik-koina.
Liikunta ja näkörajoittei-set pe 28.9. klo 12.
Donkkis Big Night, kou-luikäisten toimintailta pe 28.9. klo 18-20.

MUUTA
Aluepapin ja diakonia-työntekijän tapaamiset: Aluepappi Paula Hagman-Puustinen, puh. 040 4888 614 ja diakoni Leila Asikai-nen, puh. 040 4888 620.
Omaishoitajien virkis-tysiltapäivä ti 9.10 klo 12-14 seurakuntatalolla. Ilm. Leila Asikaiselle puh. 040 4888 620, 3.10 mennessä.

KAAVIN KIRKKO Kaavintie 24

Sanan ja yhteyden ilta to 20.9. klo 18.30.
Messu su 23.9. klo 13. Mik-ko Huhtala, Taru Parvi-ainen.
Su 30.9. ei jumalanpal-velusta kirkossa, perheen pyhä seurakuntatalos-sa klo 13.

KAAVIN SEURAKUNTAKOTI Kirkkorannantie 1

Elsan kerho to 20.9. klo 11. Vieraana Kari Valkonen Kansan raamattuseuras-ta, Jumalan huolenpito ja johdatus.
Perheen Pyhä su 30.9. klo 13. Raili Pursiainen, Mark Lever Suomen lähetysseu-rasta, Taru Parviainen. Kii-tos sadosta, seurakuntata-lolle voi tuoda syksyn sa-toa siunattavaksi ja sen jälkeen myytäväksi lähe-tyksen hyväksi. Kirkko-kahvit.
Vanhemman väen palve-lupäivä ti 2.10. klo 11-13.30.

MUUTA

Vanhemman väen ret-ki Leppävirralle ma 24.9. lähtö klo 9 Kaavin mat-kahuollosta. Paluu illal-la, osallistumismaksu 15 €, ilm. 14.9. mennessä Pirjol-le, puh. 040 4888 627.
Elsan kerho to 27.9. klo 14 Kortteisen koulussa.
Elsan kerhot to 4.10. klo 14-15.30 Vilho Savolaisella Maarianvaarassa.

MUURUVEDEN KIRKKO Kirkkotie 1

Messu su 23.9. klo 16. Mik-ko Huhtala, Riikka Tuura.
Sadonkorjuun kiitos-messu ja maatalousvä-en kirkkopyhä su 30.9. klo 10. (Huom! aika). Satu Väättäinen ja Jukka Leu-tonen.

MUURUVEDEN SEURAKUNTATALO Kirkkotie 1

Aluepapin ja diakonia-työntekijän päivystys joka toinen to klo 9-11. Seuraava päivystys on to 27.9. Muina aikoina alue-papin tavoittaa puh. 040 4888 613 ja diakoniatyön-tekijän puh. 040 4888 608.
Perhekerho ja perhekah-vila vuoroviikoin to klo 9.30-11 kerhotiloissa.
Seurakuntakerho to 27.9. klo 13.
Elomyyjäiset su 30.9. messun jälkeen n. klo 11.30 alkaen (Huom! aika). Kirk-kokahvit, myytävänä syk-syn satoa, leipää, leivon-naisia ja juustomaitoa.

MUUTA
Viikkomessu pe 21.9. klo 13 Muurutvirran hoito-kodissa.

SÄYNEISEN KIRKKO Kirkkoharjuntie 2

Messu su 23.9. klo 10. Matti Mäkelä, Paula Hag-man-Puustinen, Taru Par-viainen. Herättäjän päivä ja kirkkokahvit seurakun-tatalossa.
Rovastikunnallisen vir-sikuoron iltamusiikki ke 26.9. klo 19.
Messu su 30.9. klo 10. Heikki Kastarinen, Taru Parviainen.

SÄYNEISEN SEURAKUNTAKOTI Kirkkoharjuntie 2 A

Avoin päiväkerho pe klo 13.30-16.
Kirkkokuoro ke alkaen 19.9. klo 17.
Lähetyskahvila alkaen to 20.9. parillisilla viikoilla to klo 12. Heikki Kastarinen.
Seurakuntakerho alka-en to 27.9. parittomilla vii-koilla to klo 12. Heikki Kas-tarinen.

MUUTA

Aluepapin päivystys Säy-neisen kirkolla to klo 9-11.

TUUSNIEMEN KIRKKO Keskitie 21

Messu su 23.9. klo 10. Saarna Timo Kärkkäinen, Uwe Mäkinen, Matti Saa-rela. Rauhanyhdistyksen kirkkopyhä, messun jäl-keen kirkkokahvit ja tilai-suus seurakuntatalossa.
Perhejumalanpalvelus Mikkelinpäivänä su 30.9. klo 10. Uwe Mäkinen, Ari Lohi. Naistenpiiri tarjoaa kirkkokahvit seurakunta-talossa.

TUUSNIEMEN SEURAKUNTATALO Koivukuja 2

Kirkkokuoro aloittaa syyskauden toimintansa ke 19.9. klo 17.30. Kuoroa johtaa kanttori Ari Lohi puh. 040 4888 607.
Palvelupäivä ke 26.9. klo 10-13.30.
Naiskuoro Tuustytöt aloittaa syksyn toiminan ke 26.9. klo 14.

MUUTA
Etelä-Tuusniemen palve-lupäivä to 20.9. klo 10 Hir-volassa, Luostaritie 3457.

VEHMERSALMEN KIRKKO Lempeläntie 17

Syntymäpäivämes-su su 23.9. klo 13. Uwe Mäkinen,Tapani Majuri. Juhla 70, 80, 90 täyttävil-

le, sitä vanhemmille ja kai-kenikäisille. Messun jäl-keen juhla jatkuu seura-kuntakodissa.
Perhejumalanpalvelus Mikkelinpäivänä su 30.9. klo 13. Uwe Mäkinen, Ari Lohi. Kirkkokahvit seura-kuntatalossa.

VEHMERSALMEN SEURAKUNTAKOTI Lempeläntie 15

Kirkkokuoro ke klo 17.
Perhekerho pe klo 9.30-11.
Varttuneen väen virkis-tyspäivä ti 25.9. klo 10-12. "Kesän muistot". Ruoka-maksu 5 €.

MUUTA

Alakouluikäisten kerhot tied. Jatta Utriainen puh. 040 4888 643.
Lähetys- ja käsityöpiiri to 20.9. klo 11-14. Käsitöi-tä ja askartelua lähetysten hyväksi.
Ei lähimmäisen kamma-ria ma 24.9.
Raamattupiiri ke 26.9. klo 18 Lähimmäisen kam-marissa.
Puurokammari ma 1.10. klo 10-12 kammarissa.
Nuortenilta ti 2.10. klo 18.30 Majakan yläkerrassa.

JÄRVI-KUOPION SEURAKUNNAN YHTEISET

Kirkkoherra Reijo Lei-no virkavapaalla 1.9.2012-31.3.2013, puh. 040 4888 600. Vs. kirkkoherrana toi-mii Kirsi Leino puh. 040 4888 601. Riistaveden aluekappalaisen tehtävää hoitaa 17.9.2012-31.3.2013 Raili Pursiainen puh. 040 4888 609.
Kutsomme kaikki Kirk-kokiista -seurakunta-näytelmän toteutukseen osallistuneet yhteiselle aterialle Riistaveden seurakuntatalolle messun jäl-keen su 30.9. klo 12.

KASTETUT

Ella Julia Hätinen, Riis-tavesi, Jere Veikko Au-gust Miettinen, Kaavi, Hil-ja Maria Katarina Huusko, Muuruvesi.

KUOLLEET

Ritva Helmi Mirjami Räsä-nen 67v, Tuusniemi, Anja Irene Karvonen 82v, Tuus-niemi, Soini Armas Rissa-nen 94v, Juankoski, Heik-ki Ensio Holländer 83v, Juankoski

www.evl.fi/srk/siilinjarvi
Kirkkoherranvirasto puh. 017 288 4600 (ma–pe klo 9–11, 12–14)

KIRKKO Haarahongantie 2

Messu su 23.9.klo 10. Omaishoi-tajien kirkkopyhä. Seppo Lai-tanen, Matti Hoffrén, Vesa Ka-java, Nuorten kuoro. Messun jälkeen kirkkokahvit srk-talossa.
Perjantaimessu 28.9. klo 18.30. Tapio Lepola, Yrjö Jokiranta.
Seuraava perjantaimessu 26.10.
Sukupolvet yhdistävä perhe-messu mikkelinpäivänä 30.9. klo 10. Unto Niskanen, Kai-sa Yletyinen, Marjaana Kaisto. Messun jälkeen lounas ja puu-hatapahtuma srk-talossa.

SEURAKUNTATALO Haarahongantie 4

Perhetyön päivystys: ti ja to klo 10–12 perhetyöntekijä ta-vattavissa ilman ajanvarausta toimistolla (käynti kirkkoher-ranviraston vierestä). Muulloin varaa aika: puh. 044 7284 646.
Lähetysten sydänäänet ke 19.9. klo 9–10 lähetyskellarilla.
Askartelupiiri ke 19.9., 26.9. klo 9–12 lähetyskellarilla. Tervetu-loa kahville ja tapaamaan ystä-viä. Voit tehdä käsitöitä ja kort-teja lähetystyön hyväksi tai tul-la oman käsityösi kanssa.
Nuorten kansainvälisyys- ja lähetysilta to 20.9 klo 17–18.30 lähetyskellarilla.
Tasauspäivän hyväksi herne-keittoa omiin astioihin pe 21.9. ison salin edessä klo 10.30 alk. niin kauan kuin keittoa riittää, 5 €/litra.
Nuorten Perjantaikahvila pe 21.9. alakerran nuorisotiloissa klo 18–22. Iltahartaus klo 19.30. Kahvila avoinna seuraavan ker-ran 5.10. ja 12.10. Tervetuloa kupposelle ja pelailemaan!
Juttutupa ma 24.9 klo 10–12 lä-hetyskellarilla.

Eläkeikäisten päiväpiiri ma 24.9. klo 13 isossa salissa.
Seurat, Seurakuntatalo - pie-ni sali, Seurakuntatalo - pienen salin keittiö 13 - 15.
Seurat ti 25.9. klo 13 pienessä salissa. Mukana Matti Hoffrén. Järj. Kristilliset eläkeläiset.
Omaishoitajakerho alkaa ke 26.9. klo 12–13.30 päätysalissa. Muut syksyn kokoontumiset 17.10., 7.11. ja 28.11. Tied. Eija Lai-tanen puh. 044 7284 642.
Tanssi Maaillalle III Siilinjär-ven srk-talolla la 29.9. klo 11–13.30. Keppi-/tuolijumppaa, hiphopia, lattarit, baletin al-keet, kehonhuoltoa, 2 €/tunti. Väliaikatarjoilu 2 €. Tuotto lä-hetystyöhön. Ohjaajina Son-ja Rönkkö ja Henna Tuomai-nen. Tied. ja ilm. Jenni Shakya puh. 044 7284 647, jenni.sha-ky@evl.fi

Kansanlähetysten syyspäivät 5.–7.10. pienessä salissa ja pää-tysalissa.
Kirkkovaltuusto ti 9.10. klo 18 päätysalissa.
Virsikuoro harjoittelee isos-sa salissa ke klo 14.30. Tied. Airi Heiskanen puh. 044 7284 616.
Nuorten kuoro harjoittelee ke klo 16.30 isossa salissa. Tied. Vesa Kajava puh. 044 7284 617.
Sola Gratia -kuoro harjoitte-lee ke klo 18 isossa salissa. Tied. Vesa Kajava puh. 044 7284 617.
Gospelryhmä harjoittelee pe klo 17.30 pienessä salissa. Tied. Airi Heiskanen puh. 044 7284 616.

VOURELAN KIRKKO Rissalantie 2

Nuorten Perjantaikahvila pe 21.9. klo 18–22. Iltahartaus klo 19.30. Kahvila avoinna seuraa-van kerran 5.10. ja 12.10. Ter-vetuloa kupposelle ja pelaile-maan!
Sanajumalanpalvelus su 23.9.

klo 13. Seppo Laitanen, Vesa Kajava, Sola Gratia -kuoro.
Eläkeikäisten päiväpiiri ma 24.9. klo 13.
Sukupolvet yhdistävä perhe-messu mikkelinpäivänä 30.9. klo 15. Unto Niskanen, Kai-sa Yletyinen, Marjaana Kais-to. Messun jälkeen ruokailu ja puuhatapahtuma.
Vuorelan lähetyspiiri ti 2.10. klo 10.
Lapsikuoro harjoittelee ke klo 17–18. Tervetuloa esi- ja alakou-lulaiseti! Tied. Marjaana Kaisto puh. 044 7284 615.

MUUTA

Äijävaellus 12.–14.10. Tiilikka-järven kansallispuistoon. Vael-lus isille ja yli 13-vuotiaille po-jille. Kalastusta, eräilyä, nuotio-kokkausta. Mukana matkassa Seppo Laitanen ja Sauli Paavi-lainen. Ilm. viim. 28.9. puh. 044 7284 651.
Hiljaisuuden päivä "Syksyn avara hiljaisuus" su 14.10. klo 10–17 Ruokoniemessä. Tule vaeltamaan luonnossa, hiljen-tymään ja levähtämään yhdes-sä toisten kanssa. Osallistumis-maksu 10 € sis. ateriat. Päivän ohjaa Sirpa Ylikotila, tied. ja ilm. viim. pe 5.10. sirpa.ylikoti-la@evl.fi, puh. 044 7284 608.
Lähellä ihmistä -kasvuryhmä alkaa ma 24.9. klo 18 Virkkulas-sa (Asematie 3, Siilinjärvi), kah-vitarjoilu klo 17.45. Ryhmä kä-sittelee syksyn ja kevään ajan (2 krt/kk) kirjaa
"Toiveena sisäinen paranemi-nen". Ryhmä toimii yhteiskristil-lisesti. Tied. Seija Pitkänen puh. 044 219 8833.
Ystävän Tupa ma 24.9. klo 9 Leppäkaarten kerhohuonees-sa (Honkarannantie 8).

Kuulokerho ma 1.10 klo 13 Akuliinassa.
Näkökerho ti 2.10. klo 12–13.30 Akuliinassa.
Hartaus ke 3.10 klo 14 Akulii-nassa. Matti Hoffrén ja Marjaa-na Kaisto.
Vesijärven-Harjamäen lähe-tyspiiri to 4.10. klo 18.30 Mar-jatta Kaipiaisella (Kalastajan-tie 3 A 4).

KASTETUT

Vili Huugo Eemeli Juntunen, Aana Lahja Lumina Leskinen, Maisa Elona Rivinen, Alisa Vee-ra Hakkarainen, Topi Vilja-mi Lyytinen, Amalia Ella Annii-na Lehtelä, Onni Olavi Johan-nes Tuovinen, lida Aino Armii-da Tuppurainen, Nella Helmi Maria Hakkarainen, Iiro Olavi Mäntylä, Riia Helinä Väänänen, Ella Ilona Väisänen, Aatu Pekka Sakari Ukkonen, Jasmin Hanne-le Manninen.

KUULUTETUT

Pekka Juhani Vihonen ja Anne-Marjut Kainulainen.

KUOLLEET

Seppo Antero Tanninen.

DIAKONIA-KESKUS

KESKUS-SEURAKUNTATALO Suokatu 22

Seurakuntamestarit puh. 040 4848 259
Huonokuuloisten seurakun-tapiiri ke 19.9. klo 13.
Kuurojen lähetyspiiri to 27.9. klo 17.

DIAKONIAKESKUS Suokatu 31

puh. 040 4848 464. Ulko-ovi avataan klo 9.40, hartaus 9.50, diakonien vastaanotot ilman ajanvarausta, kahvio Nuotta ja kierrätyspiste avoinna 10-12.
Katulähetyspiiri ti 25.9. klo 17.
Kehitysvammaisten kahvikerho ke 26.9. klo 13.30.
Hyväntuulenpiiri ti 2.10. klo 12.
Syöpäryhmä ke 3.10. klo 13.

PERHEASIAIN NEUVOTTELU-KESKUS

Suokatu 22

Luottamuksellista ja maksu-tonta keskusteluapua parisuh-teen kysymyksissä. Käynnit so-pimuksen mukaan. Tieduste-lut puh. 040 4848 480 ma-pe klo 9-11.

PALVELEVA Puhelin

Päivystää su-to klo 18-01, pe-la klo 18-03, puh. 01019 0071. Puhelun hinta on pvm/mpm. pp.kuopio@evl.fi

JÄRJESTÖT

NNKY Myllykatu 5

puh. 017 2614 500
toimisto@knnky.fi
www.ywca.fi/paikallisyhdis-tykset
Lähetyspiiri ke 19.9. klo 13 ja **raamattupiiri** ke 26.9. klo 13.
Kuoro ke klo 15. Uudet laula-jat mukaan.
Perhekahvila ma klo 9.30 – 12.
Kävelyretki Haminalahden kulttuuripolulla la 29.9. Läh-tö NNKY:ltä klo 13. Perillä ret-kikahvit.
Luento Galatalaiskirjeestä su 30.9. klo 18. Rauno Perälä. Mus. Holopaiset. Kahvi. Järj. SRO ja NNKY.

Tulossa: Sielunhoitopäivä su 14.10, luennoitsijana Salme Blomster.

Israel-ilta to 20.9. klo 18. Järj.Is-raelin ystävät.

Yhteiskristillinen rukousil-ta ti klo 18.

KANSAN RAAMATTUSEURA Sanan Kulma Tulliportinkatu 22

www.sana.fi/kuopio
krs-kuopio@sana.fi
p. 0207681660
Sanan Kulman LVIS-remont-ti on viivästynyt. Huomioi tilai-suuksien pitopaikat ja pienpiiri-en kokoontumispaikat!
Kirjamyyntipiste toistaisek-si suljettu. Kirjamyyntiasioissa voit ottaa yht. p. 040 7435615/ Risto
Sanan ilta Metodistikirkossa Puusepänk. 7 to 20.9. klo 18. Lu-entosarja "Ihmeellinen Raamat-tu" jatkuu, Raamatun synnystä ja sisällöstä opettamassa vanki-lapastori Jouko Koistinen
Sanan ilta Metodistikirkossa Puusepänk.7 to 27.9. klo 18. "Ih-meellinen Raamattu" vankila-pastori Jouko Koistinen.
Pienryhmien viikko-ohjelma:
Pienpiirit eivät kokoonnu Sa-nan Kulmalla. Kysy kokouspaik-ka piiriin vetäjältä!
Rukouspiiri ma klo 18 alk 10.9. puh. 050 3089567/ Leena.

Naisten solu ti pariton vk klo 18 alk. 25.9. puh. 0500 372791/ Aune.
Askartelupiiri ke parill vk klo 13-16 alkaa myöhemmin ilmoi-tettavana ajankohtana, puh. 050 5552300/Marjatta.
Raamattupiiri ke parill vk klo 18 alkaa myöhemmin ilmoitet-tavana ajankohtana, puh.050 5484087/Juha.
Miesten piiri ke pariton vk klo 18 alk 26.9. puh.044 0438585/ Toivo.

Vertaistukiryhmät (kritoryh-mät) to klo 18: Alkavat ryhmät: Lupa tuntee alk. 13.9., Toiveena sisäinen paraneminen alk. 4.10., näihin ryhmiin tied. ja ilm. puh. 0400 793446/Anja tai anja.ko-mulainen@sana.fi ja Varjois-ta vapauten alk. 4.10. tied/ilm puh. 0400 554751/Aino tai eeva.mutanen@suomi24.fi. Kri-toryhmät kokoontuvat Särki-

PYHÄ PUUHA

Lue vanhempiens kanssa, mitä Jeesus sanoo isästä ja Pojasta Raamatussa (Joh. 5: 19 -21). Väritä kuva haluamallasi tavalla.

TEHTÄVÄN LAATI SANNA OLLIKAINEN

ERIKOISHAMMASTEKNIKKO ANSSI SOININEN

Ma, ti, to, pe
Kuopio
Hapelähteenkatu 41
Ke klo 9-12
Siilinjärvi
Kasurilantie 13
Palvelukeskus Akuliina

Puh. (017) 462 1511

... ja hymysi huomataan

Parempaa hoitoa
ESPERI CARE

Alavassa on hyvä asua

Tarjoamme turvallista ja virikkeellistä ympärivuorokautista palveluasumista. **Tervetuloa tutustumaan** Esperi Hoivakoti Alavaan su 23.9. klo 13–15, Kaartokatu 9, Kuopio.

044 720 2475 | myynti@esperifi | esperifi

Esperi

Ihmistä etsimässä.

KUNTAVALIT 2012

Syksyn kuntavaalit lähestyvät.

Nyt sinulla on mahdollisuus tavoittaa äänestäjät Kotimaa-yhtiöiden seurakuntalehden välityksellä.

Jopa 30% vaalialennus ilmoitushinnoista!

Ota yhteyttä ja kysy lisää, annan mielelläni lisätietoa kuntavaali-ilmoitteluun liittyen.

Pirjo Teva, puh. 020 754 2284/0400-680 4057

www.kotimaa-yhtiot.fi/palvelut-ilmoittajille/kampanjat

 KOTIMAA-YHTIÖT

KIRKKO & KOTI

16
19.9.2012

Kuopion ja Siilinjärven seurakuntalehti.
98. vuosikerta.

Seuraava numero ilmestyy 3.10.

Kustantaja Kustannus-Oy Kotimaa, Hietalahdenranta 13, 00180 Helsinki. **Julkaisija** Kuopion ev.lut. seurakunnat, PL 1064, 70101 Kuopio, p. 158 111, faksi 158 288, www.kuopionseurakunnat.fi.

Toimitusneuvosto Paavo Kaitokari, Hannu Koskelainen, Kirsi Leino, Pauli Kurkirinne, Marketta Rantama
Painos 66 000 kpl

Toimitus Suokatu 22 B, 5. krs., avoinna ma–pe klo 8–16. Lahja Pyykönen, päätoimittaja, p. 040 484 8232

Ulla Remes, p. 040 484 8234
Seija Rytönen, verkkotoimittaja, p. 040 484 8514

Taitto Kotimaa-Yhtiöt.

Ilmoitukset: Pirjo Teva
puh. 020 754 2284,
gsm 040 680 4057
pirjo.teva@kotimaa.fi

Tilaukset Kuopion ulkopuolelle 20 €/vuosikerta.

Jakelu Itella Posti Oy, Suora Lähetys Oy.
Jakelupalaute:
www.suoralahetys.fi,
puh. 017 264 7800

 KOTIMAA-YHTIÖT

SEURAKUNNAT 19.9.-2.10.12

niemen srk-kodilla Särkinientie 20.
Nuorekkaiden naisten kotisolu pariton ke klo 18 alk vko 37. Lisätietoja:marjut.rasanen@gmail.com, ninattpartanen@hotmail.com.

POHJOIS-SAVON EV.LUT. KANSANLÄHETYS Sairaalakatu 11

puh. 017 262 2082, www.p-savonkl.sekl.fi
Myös Facebook.

Pienryhmät Lähetyskodilla: Ma klo 7 aamurukoushetki, klo 9.30, äiti-lapsipiiri. Ke klo 12 päivähartaus ja kahvihetki, klo 18 nuorten aikuisten kolme Kohtaamista. To klo 16 raamattu- ja lähetyspiiri joka toinen to; klo 18.30 nuorten Nuotta-ilta. La klo 19 Opkon opiskelijailta.

Kuopio: Lähetysseminaari la 22.9. klo 11-17, Männistön Pyhän Johanneksen kirkossa, Jorma ja Lea Pihkala. Sanan ja yhteyden iltat su 7.10. klo 16 NNKY:llä. Anne Poh-tamo.

Siilinjärvi: Syyspäivät pe 5.10.-su 7.10.
Kaavi: Sanan ja yhteyden iltat

to 20.9. klo 18.30 srk-kodilla. Taisto Pulkkinen.
Matka: Mestarin Miehet tapahtumaan 26.-28.10. Ilm. ja tiedustelut puh. 017 262 2082.

KUOPION YMPÄRISTÖN RAUHANYHDISTYS Ahmatie 22

Seuroja voi kuunnella osoitteessa www.kuopionrauhanyhdistys.net

Aluseurat pe 21.9. klo 19. Ojalalla Kiveläntie 29 Siilinjärvi.

Aluseurat pe 21.9. klo 19. Kärkkäisellä, Niittyahontie 12, Hiltulanlahti.

Keskusteluilta la 22.9. klo 18. **Messu** su 23.9. klo 10. Tuusniemen kirkossa. Seurat klo 12 Tuusniemen seurakuntatalolla.

Seurat su 23.9. klo 14. **Seurat** su 23.9. klo 15.30 ja klo 17.

Lauluseurat ke 26.9. klo 19. **Syysmyyjäiset** la 29.9. klo 16. **Leirikeskuseurat** su 30.9. klo 14.

Seurat su 30.9. klo 15.30 ja klo 17.

SUOMEN LUTERILAINEN EVANKELIUMI-YHDISTYS

Raamattu- ja lähetyspiiri ke 19.9. klo 18.30 Keskuseurakuntatalolla Aaronissa. Raamatun aarteet.

Raamattu- ja lähetyspiiri ke 3.10. klo 18.30 Keskuseurakuntatalolla Aaronissa. Raamatun aarteet.

Evangelisten opiskelijoiden kotisivuosoite on www.sley.fi/eo/html/fi/kuopio.html. SLEY:n Itä-Suomen piirin työntekijä on Johannes Häkämies, puh. 050 3212938, johan-nes.hakamies@sley.fi

SUOMEN RAAMATTUOPISTO

Pienryhmät kokoontuvat: Raamattupiiri ti klo 18.30 Merja-Riitta Jaakkosella, Pitkäsimma 15, Kuopio. Keskustele-va raamattupiiri ti klo 16 Kuopion NMKY:n toimistossa, Kauppakatu 40-42. Vuorovierin Roomalaiskirje ja Johanneksen evankeliumi.

HERÄTTÄJÄYHDISTYS Kuninkaankatu 22

Toimisto avoinna ke klo 10-13. **Virsituokio** ke klo 11-12.

Seurat su 23.9. klo 14 Alavan kirkolla.

Seurat su 30.9. klo 18 Puijon kirkolla.

Seurat su 7.10 klo 18 Männistön vanhalla kirkolla. **Herättäjän päivä** su 14.10. Puijon kirkolla alkaen messulla klo 10.

AHOLANSAARI

Körttiforumi 21.-23.9. ohjelma mm. la 22.9. klo 9 Yhteiskunta, katsaus yht.kunnan rakennemuutoksiin ja niiden vaikutuksiin, Aino Suholala, Pekka Turtiainen. Klo 12.30 Körtit, katsaus körttihistoriaan, Pentti Lemettinen, Aura Raulo ja Antti Maunumaa. **Eläkeläiset ruskassa** 25.-27.9. **Aholansaaren ystäväpäivät** 12.-14.10.

Tiedustelut ja ilmoittautumiset puh. 050 4641 000, www.aholansaari.fi, aholansaari@aholansaari.fi

VAKKA Kuninkaankatu 22

Avoinna ti-pe klo 11-15. Puh. 017 2622 322, 040 451 4135. www.kuopionseurakunnat.fi/lahetyskauppavakka

VIRPITALVITTE

Ensi tuli rollaattori,
sitten pyörätuoli,
sitten vieraat pesijät ja kääntäjät....

Korkeita kynnyksiä miehelle,
joka aina oli hoitanut omat
ja muidenkin asiat.

EEVI KAASINEN
TÄYTÄ PÄÄTÄ. RUNOJA IKÄÄNTYVILLE.

VIIKON VALINTA

Tulisi arki

Sofi Oksanen (s. 1977 Jyväskylä) Kun kyyhkyset katosivat -teoksen ensimmäisessä osassa eletään vuotta 1941. Luvun alussa ajan näyttää postimerkki. Kirjan lopun sanasto on tarpeen.

Taistelun loputtua vastaan tulee pysäytyskuvia. ”Juuri kun olin otanut vihollisen ruumiilta ammusvyön, nilkkaani tartuttiin tiukasti maan rajasta.” Oksanen marssittaa henkilöitä sellaisella vauhdilla lukijan eteen, että muutaman kymmenen sivun jälkeen palaan alkuun, en halua hukata mitään.

Kuka kukin on, kuka on kätyri tai ilmiantaja? Moni liikkuu väärinnettyjen papereitten turvin. Edgar Parts loi it-

selleen keksityn identiteetin. Hän kirjoittaa kirjaa varastettu päiväkirja apunaan.

Miten ihmiset voisivatkaan olla luonnollisia kahden miehittäjäjoukon välissä. Tulisi arki-toiveen voi hyvin ymmärtää.

Teos antaa kunnon vastuksen lukijalle. Luokuvaiva kannattaa, sillä historia avautuu uudestaan näkökulmasta. Yksittäinen sana avaa muistin jokaiselle oman tietämyksen mukaan.

Minulle Patarei avautui Puhdistuksen (WSOY 2008) myötä. Suositellen lukemaan sen ja Stalinin lehmät (WSOY 2003).

Kaiken kärsimyksen ja tuskan keskellä on myös rakkautta. Sodan äänet muuttuvat jälleenrakentamisen ääniksi. Ihmiset pakotetaan kunnon neuvostokansalaisiksi.

Saksalaiset joukot söivät kyyhkyksiä, mutta saattoihan jauhelihaankin sekaan sujahtaa rotan lihaa. Pieniä havaintoja tulee esiin kuin huomaa-matta, paisuttelematta. Lukijan valppaus pal-kitaan.

RITVA KOLEHMAINEN

Sofi Oksanen:
Kun kyyhkyset katosivat,
366 s., 29,95 e.,
Like 2012.

Hidas-tempoista kerrontaa

Sirpa Kähkönen (s.1964 Kuopio) Hietakehto-romaanissa tavataan tutut Kuopio-sarjan ihmiset. Juho Tiuhonen ehtii näyttämään – paras pa-pi, minkä käteeni olen saanut – todistuksen isälle ennen tämän kuolemaa.

Lyseolaispojan haave on päästä Hietasaloon, mutta sinne ehti-tään vasta kun Marieken synnyttämisen aika koit-taa. Jäätelökone otetaan mukaan.

Charlotta tulee Vatin-sa kanssa Heinätorp-

paan vuokralle. Kesä-kallion huvilayhteisössä naiset ovat kovilla, työt-tä on enemmän kuin jaksaa tehdä. Anna saa luokseen lomalle pääs-sen miehensä Lassin. Työleiriläistä kaikki eivät hyvällä katso.

Nuoret, Arvi ja Ma-ri auttavat, samoin Ju-ho. Nuorisosa ei istu 1940-luvulle. Arvi ja Ma-ri tuntevat vetoa toisiin-sa, mutta Mari lähtee tohtori Kelon mukaan. Punainen Risti kutsuu.

Hertta-täti on opet-tanut Charlotta luke-maan, mutta se on vie-lä salaisuus. Hietakehto pyörii paljon Juhon ja Charlotta touhuissa. Yl-lättävän lapsellinen Juho on lyseolaiseksi ja kah-deksanvuotias Charlotta pikkuvanha.

Hidastempoinen ker-ronta ja monin adjekti-vein kuvailut jaksot vii-pylevät paikoillaan. Ihan motiivi-neuvojen mu-kaan kulkee ase ja lauka-us -tapahtumat. Pientä jännitettä.

Tuskin sarja tähän loppuu. Onko jo uuden sukupolven aika?

RITVA KOLEHMAINEN

Sirpa Kähkönen:
Hietakehto,
336 s., 32 e., Otava 2012.

RISTIVETOA

HELMÄ SCHRODERUS

”Me paikalliset tuottajat tuemme täällä toinen toisiamme”, kiittää karjatilaa pyörittävä Satu Jääskeläinen.

Uutispuuroa kirkkoväelle

Puimurit pysähtyivät Karttulan pelloilla sadekesän kiitosjuhlaan.

Karttulan seurakuntakodin suurkeittiön kattilassa höyryää pehmeäksi haudutettu ruispuuro. Se on keitetty paikallisen tuottajan **Jorma Huuskosen** lahjoittamasta luomurukiista.

Valtavasta kattilasta riittää syömistä monikymmenpäiselle seurakuntaväelle, joka koontui viime sunnuntaiaamuna kirkkoon sadonkorjuumessuun ja nauttimaan sen jälkeen syksyn ensimmäistä uutispuuroa.

Karttulassa on kiitetty jo parinkymmenen vuoden ajan säiden ja ilmojen säätäjää sadosta. Jokasyksyisen tilaisuuden järjestävät aktiiviset Karttulan maa- ja metsätalo-

ustuottajat yhdessä Kallaveden seurakunnan kanssa.

Kiitosjuhla pidetään uskollisesti riippumatta siitä, onko sato runsas tai niukka. Puuronkeitossa olivat tällä kerralla maataloustuottajien yhdistyksessä toimivat **Satu Jääskeläinen** ja **Mervi Kaipainen**.

”Perinteinen juhla järjestetään, kun vilja on saatu laariin. Tosin tänä vuonna sadonkorjuu on venynyt parilla viikolla, ja puimurit laulavat yhä monilla pelloilla jopa sunnuntainakin. Nyt on sellainen huh huh -fiilis”, huokaa Jääskeläinen.

Yhteisöllisyyden tunne vahvaa

Hän on nähnyt monia parempia satovuosia, ja jännittää nyt sateisen kesän viljasadon ja säilörehun laatua. Hänestä sato on paikoin hyvää, mutta paikoin taivaalta satanut vesi on estänyt puimisen lähes kokonaan. Hänellä on puolisonsa **Marko Jääskeläisen** kanssa Karttulassa 40 lypsävän lehmän karjatila.

He ovat nähneet EU:n tuomat muutokset maataloustuottajan työssä. Tilallisen on tänään osattava ja ehdittävä hoitaa navettahommien lisäksi myös monimutkaiset pape- rityöt ja hallittava elintarvikkeiden tuotantoa säätelevät lait ja säädökset.

”Onneksi me Karttulan maataloustuottajat teemme tiivistä yhteistyötä. Me myös saamme toisiltamme voimaa, tukea ja neuvoja. Jos kesä ei ole suosinut viljelijöitä, me kaikki tiedämme olevamme samassa tilanteessa, ja ymmärrämme toisiamme.”

Myös Karttulan maa- ja metsätaloustuottajien puheenjohtaja **Veijo Karkkosen** mukaan Karttulan voima jyllää paikallisuudessa. Karttula on kuulunut jo kaksi vuotta Kuopioon, mutta paikkakunnan yhteisöllisyyden tunne on säilynyt koko ajan vahvana.

”Aina, kun suositimme lähiruokaa, tuemme samalla paikallisia tuottajia”, Karkkonen muistutti juhlaväkeä.

PIRJO TIIHONEN

Ei paha ole kenkään?

Veri on kuohunut, kun uutiset 8-vuotiaan Eerikan murhasta ovat räjähtäneet tajuntaan kasvavana raivona ja kysymyksinä. Kuinka joku saattoi pahoinpidellä pientä lasta näin? Onko hirmutekojen taustalla sairaus vai silkka pahuus?

Suomessa on leegio vakavasti mielisairaita, jotka eivät kuuna päivänä voisi kuvitella kiduttavansa pientä lasta. Teot olivat suunnitelmallisia ja pitkäjäksoisia. Tekojen absoluuttinen pahuus kertoo, että tekijöiden mielen on täytynyt häiriintyä täydellisesti. He ovat siirtyneet pitkälle pimeän puolelle.

”Ei paha ole kenkään ihminen, vaan toinen on heikompi toista. On hyvä rinnassa jokaisen, vaik’ ei aina esille loista?”

Ei. Eino Leinon runo ei nyt riitä selitykseksi.

Pitkän syrjäytymiskierteen, pahoihin ajatukseen ja tekoihin kiinni kasvamisen sekä usein jo edellisten sukupolven syntien seurauksena hyvän ja kauniin Jumalan kuvan kaivaminen esiin ei aina onnistu, ainakaan inhimillisin konstein.

Esimerkiksi osaa psykopaateista ja pedofiileistä ei pystytä parantamaan hoidon keinoin, vain tiukka valvonta tai suljettu laitos voi auttaa.

Kristinuskon vinkkelistä ketään ei voi kuitenkaan pitää täysin toivottomana tapauksena. Hengellinen herätys tai pelkkä kova tahto parantua saavat joskus aikaan radikaalin positiivisen muutoksen, vaikka ihmisen olisi jo katsottu ajautuneen lopullisesti moraalien ja järjen jättömaille.

Ihmistaimella on monen sattuman ja olosuhteen summana mahdollisuus kasvaa kieroön tai kohti valoa; useimmat keikkuvat kaiketi jossain Gaussin käyrän keskivaiheilla. Jos siivosyntinen joskus tunteekin itsensä hetkellisesti liki Äiti Teresaksi, voi seuraavan nurkan takana olevasta näyteikkunasta nähdä Vanhan Aatun kohottavan koppelakkiaan.

Jumala ei estä kaikkia pahoja tekojamme. Jos estäisi, olisimme pelkkiä marionetteja. Katekismus koettaa lohduttaa: ”Rukoilemme kuitenkin, että Jumala itse taistelisi puolestamme. Hän antaa meille kerran lopullisen voiton ja vapautuksen kaikesta pahasta.”

Sitä odotellessa heikotkin ihmiset voivat olla toisilleen suojelusenke- lin viransijaisia. Tai tuurata sielunvihollista antamalla työntöapua mustiin vesiin.

JANNE VILLA

Palstalla kirjoittavat vuorotellen yliopistonlehtori Helena Kantanen Kuopiosta sekä toimittaja Janne Villa Helsingistä.

KISSA PÖYDÄLLE

Pitkässä juoksussa löysään hirteen

Kielemme kuihtuu. Kun joku sanapari tulee muotiin, sen käyttö lisääntyy ja lisääntyy, kunnes se joskus onneksi kuolee.

Tämän lehden toimittajat tietävät, mitkä sanat eivät mene päätoimittajan haukansilmistä läpi: haaste, haastava, nollatoleranssi, mukava, lämminhenkinen, oikeasti, strategian mukainen, perustettava, resurssit, jalkauttaa, voimaannuttaa, panostaa...

Nyky-suomi ei ole enää sitä, jota koulumme kielioppi aikanaan opetti. Mutta perusasiat on oltava hallussa, jotta sanottavaansa voi keventää vapaasti.

Kielemme kuihtuu siksi, etteivät kirjoittavat ja julkisesti esiintyvät ihmiset lue hyvää kaunokirjallisuutta. Poliitikot, joskus papitkin puhuvat sellaista kapulakieltä, josta ajatus on ajat sitten kadonnut.

Kodista, jossa ei ole kirjahyllyä, voi aina vetää jonkinlaisen johtopäätöksen. Facebookin kolmannen persoonan kieli muuttaa ilmaisua lapsenomaisten töksähteleväksi.

Mistä sanavarasto roihahdaa, ellei se saa sytykkeitä hyvästä kielestä? Lapsi oppii matkimalla. Niin aikuinenkin.

Niin kuin kieltä vaalit, niin korjaat hedelmää, sanoo sananlasku.

LAHJA PYYKÖNEN

RIPPIKOULUT 2013

PÄIVÄRIPPIKOULUT

Hiihtolomarippikoulu päiväkouluna 4.-10.3. Poukamassa ja viikonloppuleiri Hirvijärvellä 26.-28.4. Konfirmaatio Helatorstaina 9.5. klo 10 Kallaveden kirkossa. Järjestäjänä Kallaveden seurakunta.

Päivärippikoulu 3.-12.6. Petosen seurakuntatalolla. Konfirmaatio lauantaina 15.6. klo 10 Kallaveden kirkossa. Järjestäjänä Kallaveden seurakunta.

Päivärippikoulu 3.-12.6. Puijon kirkolla. Seurakuntapäivä ja vastuumessu 9.6. Konfirmaatio 18.8.2013 klo 13 Puijon kirkossa. Järjestäjänä Puijon seurakunta.

Päivärippikoulu 3.-14.6. Juankosken seurakuntatalolla. Konfirmaatio 16.6. klo 13 Ylösnousemuksen kirkossa. Järjestäjänä Järvi-Kuopion seurakunta.

ILTARIPPIKOULU

Iltarippikoulu pidetään tammi-toukokuussa 2013 Keskuseurakuntatalolla, Suokatu 22. Kokoukset ovat arki-iltoina kaksi kertaa viikossa. Konfirmaatio 26.5. klo 10 Tuomiokirkossa. Järjestäjänä Tuomiokirkkoseurakunta.

LEIRIRIPPIKOULU PIENRYHMÄSSÄ

Pienryhmärippikoulu 3.-8.6.2013 Koivurannassa, konfirmaatio 9.6.2013.

ERITYISRIPPIKOULULEIRI

Erityisrippikoululeiri 3.-8.6.2013 Koivurannassa, konfirmaatio 9.6.2013.

VAELLUS- RIPPIKOULU

Koe rippikoulu vaelluksena Suomen Lapissa. Mikäpä hienompaa kuin yhdistää vaeltaminen ja ripari. Mukaan lähteminen ei vaadi aikaisempaa vaelluskokemusta.

Vaellus 14.-19.6. Saariselällä Ukk-puistossa ja viikonloppuleiri 24.-26.5. Rytkyllä. Konfirmaatio 30.6. Tuomiokirkossa. Järjestäjänä Tuomiokirkkoseurakunta.

RIPPIKOULU TALVEILLA

Hiihtolomalla 2013 järjestetään leiririppikouluja Hirvijärvellä ja Rytkyllä, sekä päivärippikoulu Poukamassa.

Hiihtolomarippikoulu 2.-9.3. Hirvijärvellä mökeissä. Seurakuntapäivä ja vastuumessu 17.3. Konfirmaatio helatorstaina 9.5. klo 10 Puijon kirkossa. Järjestäjänä Puijon seurakunta.

Hiihtolomarippikoulu 2.-9.3. Rytkyllä. Konfirmaatio 26.5. klo 10 Pyhän Johanneksen kirkossa. Järjestäjänä Männistön seurakunta.

Hiihtolomarippikoulu 2.-9.3. Rytkyllä. Konfirmaatio 26.5. klo 10 Pyhän Johanneksen kirkossa. Järjestäjänä Männistön seurakunta.

Hiihtolomarippikoulu päiväkouluna 4.-10.3. Poukamassa, viikonloppuleiri Hirvijärvellä 26.-28.4. Konfirmaatio Helatorstaina 9.5. klo 10 Kallaveden kirkossa. Järjestäjänä Kallaveden seurakunta.

TEEMALLISET LEIRIRIPPIKOULUT SYYSLOMALLA

Syyslomalla 2013 järjestetään teemallisia leiririppikouluja. Leirien teemat ovat liikunta, musiikki ja taide.

Musiikkirippikoulu 12.-19.10.2013 Hirvijärvellä, kaupunkiovetuspäivä 26.10.2013. Konfirmaatio 27.10.2013 klo 10 Alavan kirkossa. Järjestäjänä Alavan seurakunta.

Liikuntarippikoulu 11.-18.10.2013 Rytkyllä. Konfirmaatio 20.10.2013 klo 10 Kallaveden kirkossa. Järjestäjänä Kallaveden seurakunta.

Taiderippikoulu 12.-19.10.2013 Hirvijärvellä. Konfirmaatio 20.10.2013 klo 10 Riistaveden kirkossa. Järjestäjänä Järvi-Kuopion seurakunta.

Jeee,
MUN
VUORO!

SEURAKUNTIEN KESÄRIPPIKOULUT

KALLAVEDEN SEURAKUNTA

Hirvijärvi 1 - 2 (H1 - H2) 5.-12.6. Konfirmaatiot 16.6. klo 10 ja klo 14 Kallaveden kirkossa.
Hirvijärvi 3 - 4 (H3 - H4) 12.-19.6. Konfirmaatiot 23.6. klo 10 ja klo 14 Kallaveden kirkossa.
Hirvijärvi 5 - 6 (H5 - H6) 26.6.-3.7. Konfirmaatiot 7.7. klo 10 ja klo 14 Kallaveden kirkossa.
Hirvijärvi 7 - 8 (H7 - H8) 3.-10.7. Konfirmaatiot 14.7. klo 10 ja klo 14 Kallaveden kirkossa.
Törmälä 8.-15.7. Konfirmaatio 21.7. klo 10 Kallaveden kirkossa.
Rytty 1 (R1) 10.-17.7. Konfirmaatio 21.7. klo 14 Kallaveden kirkossa.
Hirvijärvi 9 - 10 (H9 - H10) 17.-24.7. Konfirmaatiot 28.7. klo 10 Kallaveden kirkossa (H9) ja klo 14 Syvänniemen kirkossa (H10).
Hirvijärvi 11 - 12 (H11 - H12) 24.-31.7. Konfirmaatiot 4.8. klo 10 ja klo 14 Kallaveden kirkossa.
Rytty 2 (R2) 31.7.-7.8. Konfirmaatio 11.8. klo 10 Syvänniemen kirkossa.

JÄRVI-KUOPION SEURAKUNTA

Tiirinalhti 1 5.-12.6. Tiirinalhten leirikeskuksessa, konfirmaatio Nilsin kirkossa 16.6. klo 10.
Tiirinalhti 2 26.6.-3.7. Tiirinalhten leirikeskuksessa, konfirmaatio Nilsin kirkossa 7.7. klo 10.
Poukama 3.-10.7. Poukaman leirikeskuksessa, konfirmaatio Tuusniemen kirkossa 14.7. klo 10.
Tiirinalhti 3 17.-24.7. Tiirinalhten leirikeskuksessa, konfirmaatio Nilsin kirkossa 28.7. klo 10.
Hirvijärvi 1 31.7.-7.8. Hirvijärven leirikeskus, konfirmaatio Vehmersalmen kirkossa 11.8. klo 13.
Hirvijärvi 2 31.7.-7.8. Hirvijärven leirikeskus, konfirmaatio Muuruveden kirkossa 11.8. klo 10.

ALAVAN SEURAKUNTA

Rytty 5.-12.6. Rytty leirikeskus kaupunkiovetuspäivät 4.6. ja 15.6., konfirmaatio 16.6.
Partaharju 24.6.-1.7. Partaharju Pieksämäki kaupunkiovetuspäivät 19.6. ja 6.7., konfirmaatio 7.7.
Hirvijärvi I ja II 10.-17.7. Hirvijärven leirikeskus kaupunkiovetuspäivät 9.7. ja 20.7., konfirmaatio 21.7.
Kolmikkannan leiri 3.-10.6. Kolmikkannan leirikeskuksessa, Outokummussa. Konfirmaatio 16.6. klo 10 Tuomiokirkossa.
Rytty leiri 26.6.-3.7. Rytty leirikeskuksessa. Konfirmaatio su 7.7. klo 10 Tuomiokirkossa.

MÄNNISTÖN SEURAKUNTA

Partaharju 3.-10.6. Konfirmaatio 16.6. klo 10 Pyhän Johanneksen kirkossa.
Rytty 1 24.-31.7. Konfirmaatio 4.8. klo 10 Pyhän Johanneksen kirkossa.

PUIJON SEURAKUNTA

Rytty 1 12.-19.6. Rytty leirikeskuksessa. Seurakuntapäivä to 20.6. ja vastuumessu su 11.8. Konfirmaatio 18.8. klo 10.
Rytty 2 3.-10.7. Rytty leirikeskuksessa. Seurakuntapäivä to 11.7. ja vastuumessu su 14.7. Konfirmaatio 1.9. klo 10.
Rytty 3 17.-24.7. Rytty leirikeskuksessa. Seurakuntapäivä to 25.7. ja vastuumessu su 28.7. Konfirmaatio 1.9. klo 13.

KUOPION EV. LUT.
SEURAKUNNAT